

Latvijas LGBTK+

Kopienas aptauja

Ziņojums
2025

Aptauja tapusi projekta “Harmony for Equality: Empowering LGBTQIA+ Youth through Choral Activism” (projekta numurs 2024-1-LV02-KA154-YOU-000240295) ietvaros. Šī iniciatīva veicina LGBTK+ kopienas redzamību un tiesību aizsardzību Latvijā, tostarp arī sabiedrības iekļaušanu un izpratni par transpersonu vajadzībām.

Projektu atbalsta Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra. Līdzfinansē Eiropas Savienība.

Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus un viedokli, un ne obligāti Eiropas Savienības, Eiropas Komisijas vai Valsts aģentūras (Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras) viedokli, kuras nav atbildīgas par tajā ietvertās informācijas jebkādu izmantošanu.

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

Priekšvārds

2025. gada pavasarī mēs, neformālā jauniešu grupa “HARP”, sadarbībā ar biedrību “Safe Space” un pētnieku komandu uzņēmāmies izstrādāt un noorganizēt līdz šim vērienīgāko Latvijas LGBTK+ kopienai veltīto aptauju. Tās virsmērķis bija likt pamatus periodiskai datu ievākšanai par šo sabiedrības daļu, kas bieži vien vietējās statistikas datos paliek neredzama un nepārstāvēta.

Ar šo pētījumu vēlamies veicināt datus un pierādījumus balstītu politikas veidošanu, lai mazinātu šobrīd pastāvošo plaisu starp Latvijas LGBTK+ personu ikdienas vajadzībām un viņiem pieejamajām vietējām atbalsta sistēmām. Diemžēl, aptaujas dati liecina, ka Latvijas LGBTK+ kopiena **regulāri piedzīvo diskrimināciju (82%) un pret sevi vērstu naida runu (58%)**. Taču tikai **1%** pēc pieredzētas naida runas, un **6%** pēc piedzīvota fiziska uzbrukuma par notikušo **ziņo kādām tiesībsargājošajām iestādēm vai citām organizācijām**.

Šie apstākļi liek LGBTK+ kopienai izvairīties no atklātības - gandrīz puse jeb **49%** respondentu, kas ir viendzimuma attiecībās, izvairās sadoties rokās ar savu partneri publiskās vietās aiz bailēm no uzbrukuma, draudiem vai vajāšanas. Vien **50%** ir atklāti par savu identitāti un LGBTK+ piederību mājās un tikai **17%** - medicīnas iestādēs. Visbiežāk no atrašanās nedrošās vidēs izvairās tieši jaunieši vecumā līdz 30 gadiem.

Šī ziņojuma dati balstās teju 1200 Latvijas iedzīvotāju ikdienas pieredzēs, un tas sniedz vērtīgu ieskatu vērā ņemamas sabiedrības daļas perspektīvā un dzīves realitātēs. Mūsu mērķis ir atvērt dialogu uz praktiskām izmaiņām, kas varētu būtiski uzlabot sabiedrisko drošību, cilvēktiesību ievērošanu, sociālās atbalsta sistēmas un to pieejamību LGBTK+ kopienai. Tādēļ ziņojuma noslēgumā ir apkopoti gan aptaujas dalībnieku pašu izvirzītie **prioritāri risināmie jautājumi**, gan konkrēti **ieteikumi likumu un saistošo noteikumu grozījumiem** politikas veidotājiem, atbildīgajām iestādēm un pilsoniskajai sabiedrībai. Aicinām ar tiem iepazīties, sadzirdēt kopienas balsis un spert nākamos soļus, lai veiktu būtiskus, ilgtspējīgus uzlabojumus Latvijā dzīvojošo LGBTK+ personu dzīvēs. Sabiedrība ir tik stipra, cik stipra ir tās mazākaizsargātā daļa.

Jautājumu gadījumā aicinām sazināties ar aptaujas izstrādātājiem, rakstot uz koris@safespace.lv.

No sirds pateicamies visiem aptaujas dalībniekiem, kas veltīja savu laiku, lai dalītos savās pieredzēs un pārdomās, kā arī paldies visiem pētījuma atbalstītājiem, kas palīdzēja aptaujai nonākt līdz Latvijas LGBTK+ kopienas cilvēkiem. Katra cilvēka balss un stāsts ir no svara!

Saturs

Priekšvārds	3
Par aptauju un ziņojumu	5
Terminoloģija un pamata koncepti	6
Aptaujas mērķauditorija, uzbūve un datu ievākšana	9
Respondentu profils, kopienas piederība un pieredzes	12
Demogrāfiskais profils	12
SO-GIE-SC profils, attiecības un kopienas piederība	15
Drošība, diskriminācija un vardarbība Latvijā	20
Drošības sajūta publiskās vidēs vai izvairīšanās no atklātības	20
Diskriminācija LGBTQ+ identitātes dēļ	23
Naida runas un vardarbības pieredzes Latvijā	25
LGBTQ+ tiesības un to pārstāvēniecība	27
Informētība par aktīvajām organizācijām un esošo regulējumu	27
Jomas, kur stiprināt tiesisko aizsardzību	28
Jauniešu skatpunkti un pieredzes	30
Izvirzītās prioritātes un rekomendācijas	35
Resursi - kur vērsties?	38

Par aptauju un ziņojumu

Šī aptauja tika izveidota, lai ievāktu līdz šim iztrūkstošu informāciju, kas atspoguļotu Latvijā dzīvojošo LGBTK+ personu pieredzes par dažādiem kopienas skatupunktiem un vietējā konteksta ikdienas izaicinājumiem. Līdz šim Latvijā aptaujas par LGBTK+ kopienu ir notikušas galvenokārt, izvērtējot sabiedrības attieksmi pret LGBTK+ personām^{1,2} un sabiedrības attieksmi LGBTK+ tiesības atbalstošām politiskajām iecerēm³. Arī pētījumu vidū, kur iekļautas LGBTK+ kopienas viedokļi un pieredzes^{4,5}, jautājumu spektrs pārsvarā fokusējas uz pieredzēto diskrimināciju.

Latvijas LGBTK+ kopienas skatījums ir pieminēts arī vairākos starptautiskos pētījumos. Arī šajā kontekstā liels uzsvars likts uz diskrimināciju⁶. Vislielākā aptauja, kas Latvijā līdz šim pētījusi LGBTK+ kopienas viedokļus un pieredzes, ir ES Pamattiesību Aģentūras 2019. un 2023. gadā veiktā LGBTK Aptauja III⁷, kuras ietvaros aptaujāti 859 LGBTK+ kopienai piederīgie. Šī aptauja nodrošina ļoti stabilu pamatu Latvijas LGBTK+ kopienas izpētei, taču aptauja piemērota veikšanai dažādās valstīs un nav specifiski pielāgota Latvijas kontekstam, kas nacionālās politikas veidošanas un atbalsta sistēmu stiprināšanas procesā ir īpaši svarīgs.

Tādēļ, balstoties uz starptautiski pārbaudītu aptauju piemēriem un vadlīnijām^{7,8,9}, starpdisciplināra pētnieku grupa kontekstualizēja un izstrādāja Latvijas LGBTK+ kopienas aptauju, lai liktu pamatus periodiskai anonimizētai datu ievākšanai. Aptauja tika sastādīta latviešu un angļu valodā, tā bija pieejama tiešsaistes platformā *Limesurvey*¹⁰ no 2025. gada 21. marta līdz 12. maijam.

1 LGBT un viņu draugu apvienība “Mozaika” (2022) Latvijas iedzīvotāju attieksme pret LGBT personām

2 Iveta Kažoka, Laima Bērziņa (2023) Sabiedrības saliedētības radara ziņojums. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/5598/download?attachment> Skatīts: 04.07.2025

3 LGBT un viņu draugu apvienība “Mozaika” (2020) Latvijas iedzīvotāju attieksme pret LGBT personām un ģimenes jēdziena paplašināšanu.

4 Labklājības ministrija (2022) Sabiedriskās domas aptauja par sabiedrības izpratni par diskriminācijas aspektiem. Pieejams: https://ppdb.mk.gov.lv/wp-content/uploads/2023/02/00_LM_Petijums_Sabiedrības-izpratne-par-diskriminācijas-aspektiem_13122022_.pdf Skatīts: 04.07.2025

5 KPMG Baltics SIA (2022) Neiecietības patiesā cena. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/4008/download?attachment> Skatīts: 04.07.2025

6 Eiropas komisija (2023) In the past 12 months have you personally felt discriminated against or harassed on the basis of one or more of the following grounds? Pieejams: https://dgs-p.eige.europa.eu/data/view?code=ta_pubopn_discr_ident__eb_spec_feltdis Skatīts: 04.07.2025

7 ES Pamattiesību Aģentūra (2023) ES LGBTK Aptauja III. Pieejams (angļu valodā): <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/2024/eu-lgbtiq-survey-iii>. Skatīts 06.06.2025;

8 ILGA-Europe (2025) Varavīksnes karte (Rainbow Map) Pieejams (angļu valodā): <https://rainbowmap.ilga-europe.org/countries/latvia/>. Skatīts 06.06.2025;

9 Eiropas Komisija (2023) Norādes par LGBTK līdztiesības datu ievākšanu un izmantošanu. Pieejams (angļu valodā): <https://data.europa.eu/doi/10.2838/398439>. Skatīts 06.06.2025;

10 Digitālo aptauju organizēšanas rīks Limesurvey. Pieejams (angļu valodā): <https://www.limesurvey.org/> Skatīts 06.06.2025

Aptaujā varēja piedalīties personas, kuras ir vismaz 13 gadu vecas, vismaz gadu dzīvo Latvijā un identificējās kā LGBTQ+ personas.

Aptaujā tika iekļauti jautājumi par identitātes, diskriminācijas, drošības, tiesiskās aizsardzības, labbūtības un ar to saistītām tēmām.

Turpmākās ziņojuma sadaļas iepazīstinās ar aptaujā izmanto terminoloģiju, metodēm datu atlasei un filtrēšanai, kā arī ieskicēs tendences datus un no tiem izvilktos secinājumus un rekomendācijas. Šis ziņojums nav izsmelošs — tas ir tikai pirmais solis. Tomēr mēs ceram, ka tas nodrošinās stingru pamatu turpmākai šī jautājuma izpētei.

Terminoloģija un pamata koncepti

Jau aptaujas izstrādes pirmajos soļos saskārāmies ar dažādām asociācijām un interpretācijām LGBTQ+ kopienas kontekstā bieži izmantotiem jēdzieniem. Lai mazinātu neskaidrības, vienojāmies par šādiem skaidrojumiem aptaujā izmantotajiem jēdzieniem, balstoties uz Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras regulārā pētījuma piedāvātajām definīcijām, kā arī citiem uzticamiem avotiem.^{11,12,13} Zemāk norādītie skaidrojumi tika pievienoti aptaujai pie attiecīgā jautājuma, kur tie tika pirmo reizi pieminēti, lai dalībnieki varētu uz jautājumiem atbildēt, ņemot vērā šīs definīcijas.

LGBTQ+ - saīsinājums, kas iekļauj lesbietes, gejusus, biseksuālus, transpersonas, kvīrus un citas personas, kuru seksuālā orientācija, dzimtes identitāte vai dzimuma pazīmes nesakrīt ar heteroseksuālajām, cisdzimtes un binārā dzimuma normām.

Dzimte (dzimtes identitāte) ir specifisks kultūras un sociālo procesu ietekmē veidojušos īpašību kopums, kas nosaka sieviešu, vīriešu un citu kategoriju sociālo uzvedību. Dzimte ne vienmēr sakrīt ar bioloģisko dzimumu, tā ir katra paša personiskā psiholoģiskā izjūta par sevi.¹⁴

11 ES Pamattiesību Aģentūra (2023) ES LGBTQ Aptauja III: Par šo aptauju. Pieejams (angļu valodā): <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/2024/eu-lgbtqi-survey-iii>. Skatīts 30.05.2025.

12 ILGA-Europe. Terminu skaidrojums. Pieejams (angļu valodā): <https://www.ilga-europe.org/about-us/who-we-are/glossary/> Skatīts 30.05.2025.

13 EIGE. Terminu skaidrojums. Pieejams (angļu valodā): <https://eige.europa.eu/publications-resources/thesaurus> Skatīts 30.05.2025.

14 PVO. (2016) BUJ par veselību un seksuālo dažādību: Ievads pamata konceptos. Pieejams (angļu valodā): <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/255340/WHO-FWC-GER-16.2-eng.pdf?sequence=1>. Skatīts 30.05.2025.

Piedzimstot piešķirtais dzimums – piedzimstot cilvēkiem piešķir bioloģisko dzimumu, balstoties uz tajā brīdī zināmajām anatomiskajām pazīmēm. Šis piešķirtais dzimums tiek norādīts dzimšanas apliecībā.

Transpersona kā terminu šīs aptaujas ietvaros izmantojam kā plašu vīrs-terminu, kas sevī iekļauj visus cilvēkus, kuru dzimte vai dzimtes izpausmes nesakrīt ar dzimumu, kas tika piešķirts piedzimstot, t.sk. cilvēkus, kas ir nebināri, mainīgas vai plūstošas dzimtes, bez-dzimtes, daudz-dzimtes, transseksuāli u.c.

Romantiskā orientācija – termins šīs aptaujas ietvaros tiek izmantots, lai aprakstītu romantiskās pievilcības izjušanu un vēlmi veidot/neveidot romantiskas attiecības ar visu, dažu vai vienas dzimtes cilvēkiem. Romantiskā orientācija var sakrist vai nesakrist ar seksuālo orientāciju.

Gan romantiskās, gan seksuālās orientācijas variantus var kārtot kategorijās ar zemāk norādītajiem piedēkļiem:

Homo- jūtas vai interese par sava dzimuma pārstāvjiem.

Bi- jūtas vai interese gan par sava, gan vismaz viena cita dzimuma pārstāvjiem.

Pan- jūtas vai interese pret cilvēku neatkarīgi no dzimtes vai dzimuma.

A- īpašu jūtu (romantisku vai seksuālu) pret citiem nav vai tās ir minimālas.

Demi- jūtas vai interese par otru cilvēku izjūt tikai pēc tam, kad izveidojusies spēcīga emocionālā piesaiste.

Hetero- jūtas vai interese pret bināri pretējā dzimuma pārstāvjiem.

Kvīrs - (atveidots no angļu valodas - *queer*) persona, kas nav heteroseksuāla vai kuras dzimtes identitāte nesakrīt ar piedzimstot piešķirto, vai kas veido ētiskas nemonogāmas personīgās attiecības.¹⁵ Jāņem vērā, ka šī termina lietojums un nozīme laika gaitā ir mainījies. Ja agrāk to mēdza izmantot kā nievājošu, noniecinošu apzīmējumu, tad mūsdienās tam tiek piešķirta pozitīva konotācija, izceļot un novērtējot cilvēku dažādību. Tādēļ vēlamies šīs aptaujas ietvaros uzvērt, ka šo terminu lietojam ar augstāk norādīto skaidrojumu, taču pie datu analīzes ņemam vērā kontekstuālas atšķirības.

15 Tēzauris. Kvīrs. Pieejams: <https://tezauris.lv/kv%C4%ABrs>. Skatīts 30.05.2025.

Naida runa - jebkura veida izteikumi, kas kūda, veicina, izplata vai attaisno vardarbību, naidu vai diskrimināciju pret personu vai personu grupām vai arī tās nomelno, balstoties uz tādām personīgām pazīmēm kā bioloģiskais dzimums, dzimtes identitāte, seksuālā orientācija u.c.¹⁶

Konversijas terapija - dažāda veida iejaukšanās (piem., psiholoģiska, sociāla vai garīga “ārstēšana”), kuras pamatā ir pārliecība, ka personas seksuālo orientāciju un dzimuma identitāti, (tostapr dzimuma izpausmi), var un vajag mainīt vai apspiest, lai tā atbilstu heteroseksuālām un cisdzimtes normām.¹⁷

Diskriminācija - nepamatoti atšķirīga attieksme, tiesību ierobežošana, no vispārējiem principiem un kārtības atšķirīga, pazemojoša izturēšanās pret cilvēkiem vai cilvēku grupām kādas iezīmes dēļ. Diskriminācija var būt gan tieša, gan netieša, radot kaitējumu vai neizdevīgu stāvokli mērķa personām vai grupām.¹⁸

SO-GIE-SC - termins ir saīsinājums no angļu valodas *Sexual orientation, gender identity and expression, sexual characteristics*, kas iekļauj personas identitātes elementus.¹⁹ Katrs respondents norādīja sev aptaujas pildīšanas brīdī vistuvāk atbilstošo terminu pie jautājumiem par seksuālo orientāciju, dzimtes identitāti, ekspresiju un pie dzimšanas norādīto dzimumu, pēc kuriem apaujas datu analīzes nolūkos tika veidoti SO-GIE-SC identitātes profili.

Svarīgi gan piebilst, ka šī sadaļa ir atvērta piebildēm un izņēmumiem. Lai gan aptaujas nolūkos šie termini, “kastītes” un tipizētie apzīmēji ir noderīgi dažādos statistikas griezumos, ikdienas dzīves situācijas un cilvēku pieredzes bieži vien neierakstās vienas vai vairāku atlasītu definīciju rāmjos. Iekšējās sajūtas un attiecīgi arī piederība šīm kategorijām laika gaitā var mainīties, konfliktēt vai pārklāties. Tādēļ aicinām uz šo lūkoties ar izpratni un labprāt uzklausīsim rosinājumus uz diskusiju.

16 Cilvēktiesību gīds. Nauda noziegumi un naida runa. Pieejams: <https://www.cilvektiesibugids.lv/temas/naida-noziegumi-un-naida-runu>. Skatīts 30.05.2025; Naida runa. Eiropas Cilvēktiesību Tiesa (2023) Naida runa. Pieejams (angļu valodā): https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/fs_Hate_speech_ENG. Skatīts 30.05.2025.

17 Zurba, Eitvydas (2024) Kas ir “konversijas terapija?”, Pieejams: <https://www.cilvektiesibas.info/raksti/kas-ir-konversijas-terapija>. Skatīts 30.05.2025.

18 Tiesībsargs. Diskriminācija. Pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/theme/diskriminacija/>. Skatīts 30.05.2025; Tēzars. Diskriminācija. Pieejams: <https://tezars.lv/diskrimin%C4%81cija>. Skatīts 30.05.2025.

19 ES Pamattiesību Aģentūra (2023) ES LGBTK Aptauja III: Par šo aptauju. Pieejams (angļu valodā): <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/2024/eu-lgbtq-survey-iii>. Skatīts 30.05.2025.

Aptaujas mērķauditorija, uzbūve un datu ievākšana

Aptaujāt sabiedrības daļu, kas ne vienmēr ir atklāta un viegli pieejama, kā arī par kuru nav daudz informācijas, bija metodoloģiski izaicinoši. Taču pamata izaicinājums bija nevis potenciālo respondentu sasniegšana un datu masīva nodrošināšana, bet tieši datu reprezentativitāte.

Lai ievāktie dati būtu atbilstoši respondentu ietvaram, kuru vēlējāmies sasniegt, kā arī lai no ievāktajiem datiem mēs varētu iezīmēt Latvijas LGBTK+ kopienai svarīgus jautājumus, šīs aptaujas mērķauditoriju definējām pēc atbilstības izvēlētajam aptaujas mērķim. Tādejādi šis ziņojums balstās uz datiem, kas atbilst šo kritēriju vienlaicīgai izpildei:

- 1) atbilstošā vecuma grupa (>12);
- 2) atbilstoša pastāvīgā dzīvesvieta (vismaz jau gadu dzīvo Latvijā);
- 3) piederība LGBTK+ kopienai (pēc norādītā SO-GIE-SC profila).

Sākotnēji tika uzstādīts mērķis saniegt 1000 respondentu un uzstādītas statistikai atbilstošas kvotas pēc respondenta SO-GIE-SC profila un vecuma grupas (13-34, 35-54, 55+), balstoties uz Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) organizētās ES LGBTK Aptaujas III (2023) datiem par Latvijas LGBTK+ kopienas apjomu un dalījumu grupās. Ja aptaujas laikā attiecīgā kvota būtu jau aizpildīta, tad šīs grupas respondenti tiktu novirzīti uz aptaujas noslēgumu. Taču aptaujas gaitā tika pieņemts lēmums atkāpties no “stingru”, t.i., statistikai proporcionāli atbilstošu kvotu izmantošanas - pirmkārt, lai izvairītos no situācijas, kur kopienas pārstāvji vēlas izteikties, bet viņiem šāda iespēja tiek liegta, un, otrkārt, jo sasniegt respondentus atsevišķās grupās (visizteiktāk vecāka gadagājuma grupās) īdzīgi kā ES LGBTK Aptaujā III, izrādījās nepārvarams izaicinājums.

Tā vietā aptaujas norisē ar mērķētas reklāmas palīdzību tika nodrošināta pietuvināšanās statistiskai atbilstošajām proporcijām, un pēc aptaujas noslēguma tika pielietota datu svēršana, lai ievāktos datus, pieredzes un viedokļus varētu attiecināt uz plašāku sabiedrības daļu un aptaujas rezultāti būtu reprezentabli Latvijas LGBTK+ kopienai, kā arī salīdzināmi ar citām aptaujām.

Svari tika balstīti uz ES LGBTK Aptaujas III (2023) datiem par respondenta SO-GIE-SC profila un vecuma grupu (13-34, 35+) (skat. tabulu).

	Respondentu skaits izlasē (%) pirms svēršanas		Respondentu skaits izlasē (%) pēc svēršanas	ES LGBTK Aptaujas III 2023. gada dati
	Nesvērts skaits	%	%	%
Cis lesbiete 13-34 g.v.	151	12.8	7.2	7.2
Cis lesbiete 35+ g.v.	44	3.7	9.0	9.0
Cis gejs 13-34 g.v.	191	16.1	10.9	10.9
Cis gejs 35+ g.v.	109	9.2	14.9	14.9
Biseksuāls cis vīrietis 13-34 g.v.	47	4.0	8.7	8.7
Biseksuāls cis vīrietis 35+ g.v.	11	0.9	1.6	1.6
Biseksuāla cis sievietē 13-34 g.v.	184	15.5	19.2	19.2
Biseksuāla cis sievietē 35+ g.v.	34	2.9	4.1	4.1
Transpersona 13-34 g.v.	232	19.6	13.1	13.1
Transpersona 35+ g.v.	25	2.1	1.7	1.7
Citi LGBTQ+ piederīgie (starpdzimte, kvīrs, aseksuāls, utt.)	156	13.2	9.8	9.8
KOPĀ	1184	100	100	100

Lai nodrošinātu, ka dati ir uzticami un korekti, aptaujas izplatīšanas platformā tika uzstādītas datu formātu un satura validācijas, kā arī loģikas ķēžu nosacījumi atsevišķiem jautājumiem, kas bija uzdodami tikai konkrētām respondentu grupām. Kā arī, ja atbildēs iezīmējas, ka respondents neatbilst aptaujas mērķauditorijai (pēc vecuma, dzīvesvietas, kopienas piederības kritērijiem), tad respondents tiek novirzīts uz aptaujas noslēgumu. Papildus pēc aptaujas noslēgšanas datu masīvs tika pārskatīts un dati tika tīrīti, balstoties uz atbildēto jautājumu īpatsvaru un gadījumiem, kur atbildes liecināja par vēlmi izmantot aptauju vienīgi naida runas pret LGBTK+ kopienu paušanai. Kopā tika saņemtas 1205 pabeigtas atbildes, no kurām 1184 tika atzītas par derīgām pēc datu tīrīšanas; vēl 744 anketas netika aizpildītas līdz galam.

Aptaujas aizpildīšanai respondenti (skaitot tikai pabeigtās un iesniegtās atbildes) pavadīja vidēji 18 minūtes laika.

Struktūras ziņā, aptaujā kopumā tika iekļauti 57 jautājumi, kas tika kārtoti 6 grupās (ar pilno jautājumu un atbilžu variantu klāstu iespējams iepazīties, nosūtot neformālu pieprasījumu uz koris@safespace.lv):

- Kontroles jautājumi par respondenta vecumu un pastāvīgo dzīvesvietu;
- Jautājumi par LGBTQ+ identitāti un piederību;
- Jautājumi par atvērtību un drošības sajūtu;
- Jautājumi par pieredzi un uzskatiem par diskrimināciju un juridisko aizsardzību;
- Demogrāfiskie dati;
- Noslēguma daļa ar atvērto komentāru sadaļu.

Aptauja interesentiem bija publiski pieejama *LimeSurvey* platformā 7 nedēļas, no 21.03.2025 līdz 12.05.2025 gan latviešu un angļu valodā. Saite uz aptauju tika izplatīta, izmantojot dažādus komunikācijas kanālus, tostarp sociālos tīklus, reklāmas, e-pastu mārketingu un preses relīzes. Unikāla un spēcīga kampaņas sastāvdaļa bija jauniešu grupas HARP un Rīgas Kvīru kora izstrādātais mūzikas videoklips dziesmai “Visam cauri iet”²⁰, kas tika radīts ar mērķi veicināt kopienas locekļu dalību aptaujā. Videoklips guva plašu rezonansi un ir skatīts un klausīts vairāk nekā 100 000 reižu visās straumēšanas platformās.

Visbiežāk respondenti norādīja, ka saiti uz aptauju pamanījuši kādā no nevalstisko organizācijas (Mozaīka, Safe Space, Active Rainbow, u.c.) sociālo tīklu ierakstiem (39%), daļa bija redzējuši saiti draugu, paziņu, tuvinieku profilos (20%) vai saņēma to pārsūtītu personīgi adresētā ziņā no saviem kontaktiem (16%).

Ņemot vērā, ka šī aptauja tika gatavota kā pirmais atskaites punkts Latvijas LGBTQ+ kopienas datu ievākšanai, lai apzinātu iztrūkstošo datu nišu, šīs aptaujas sasniegtais respondentu skaits un sadalījums pēc demogrāfiskajiem un SO-GIE-SC rādītājiem ir uzskatāms par stabilu pirmo soli, lai nākotnē veiktu padziļinātāku analīzi.

²⁰ Rīgas Kvīru koris (2025) Visam cauri iet. Pieejams: https://youtu.be/uH2kYQ_a-f0?feature=shared. Skatīts 01.06.2025.

Respondentu profils, kopienas piederība un pieredzes

Viens no šīs iniciatīvas mērķiem bija ieskicēt Latvijas LGBTK+ kopienas cilvēku identitātes profilu. Ņemot vērā, ka Latvijā netiek ievākta un analizēta oficiālā statistika par iedzīvotāju seksuālo orientāciju, dzimtes identitāti vai vispārīgu piederību kvīru kopienai, šī aptauja ir svarīgs pirmais solis, lai pētītu un atzītu kopienas daudzveidību.

Apkopojot detalizētu informāciju par respondentu kopas demogrāfiskajiem rādītājiem, piem., vecumu, dzīvesvietu, valodas lietošanas paradumiem, ģimenes stāvokli, invaliditāti un sociālekonomisko situāciju, mēs vēlamies uzsvērt, ka politiskie lēmumi — vai to trūkums — var atšķirīgi ietekmēt LGBTK+ personas. Šāda profila veidošana ir būtiska, lai analizētu datus dažādu demogrāfisko faktoru šķērsgriezumos. Kas savukārt ir svarīgi, lai izstrādātu iekļaujošas politikas, pakalpojumus un pārstāvniecību, kas atspoguļo kopienas daudzveidību pilnībā.

Demogrāfiskais profils

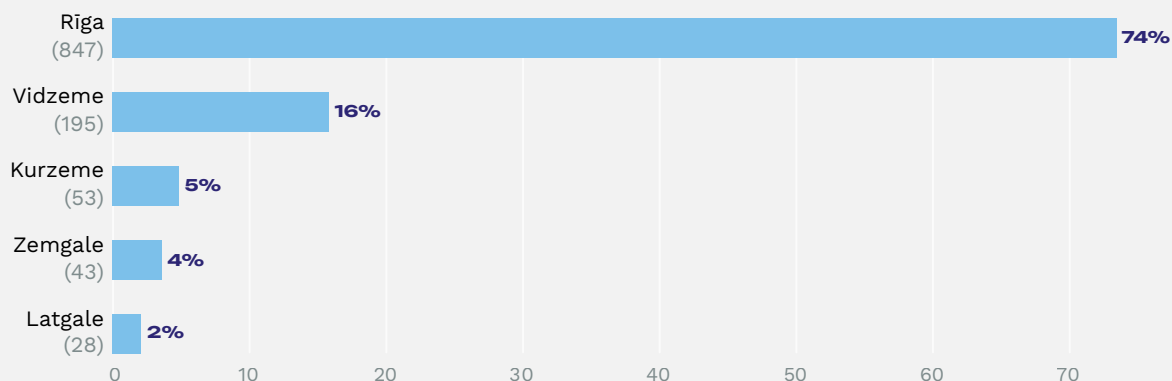
Aptaujas ietvaros visiem respondentiem tika uzdoti jautājumi par viņu vecumu, pilsonību, tautību, mājās izmantoto valodu, izglītības un nodarbinātības statusu, dzīvesvietu, mājsaimniecības izmēru un regulāro ienākumu līmeni.

Lielākā daļa aptaujas respondentu ir Latvijas pilsoņi (98%), visbiežāk latviešu tautības (87%), kā otro biežāk norādīto - krievu tautību (7%).

Būtisks pārsvars ar respondentiem norādīja, ka mājās runā latviešu valodā (80%), krievu valodā (14%), angļu valodā (3%) un neliels pārsvars norādīja, ka mājās ikdienā izmanto vairākas valodas (2%), bieži minot latviešu-krievu un latviešu-angļu valodu kombinācijas.

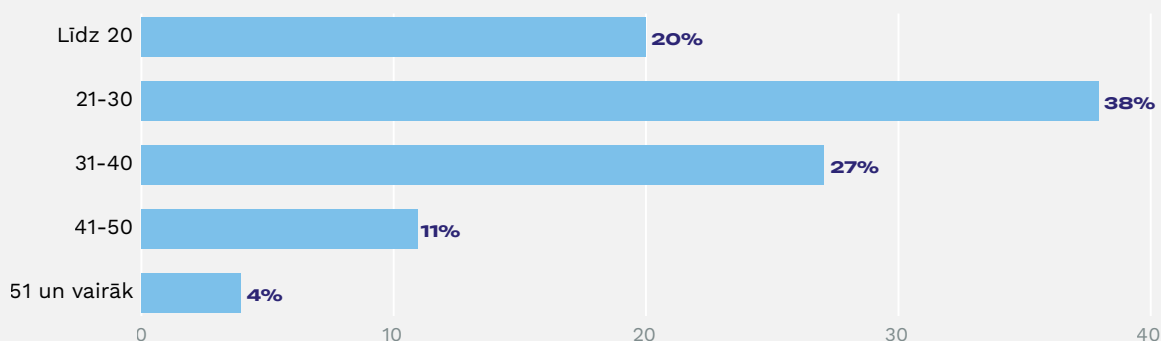
Lielākā daļa respondentu norādīja Rīgas reģionu kā savu dzīvesvietu (73%), kam sekoja Vidzeme (16%), Kurzeme (5%), Zemgale (4%) un Latgale (2%).

RESPONDENTU DZĪVESVIETE (REGIONS)

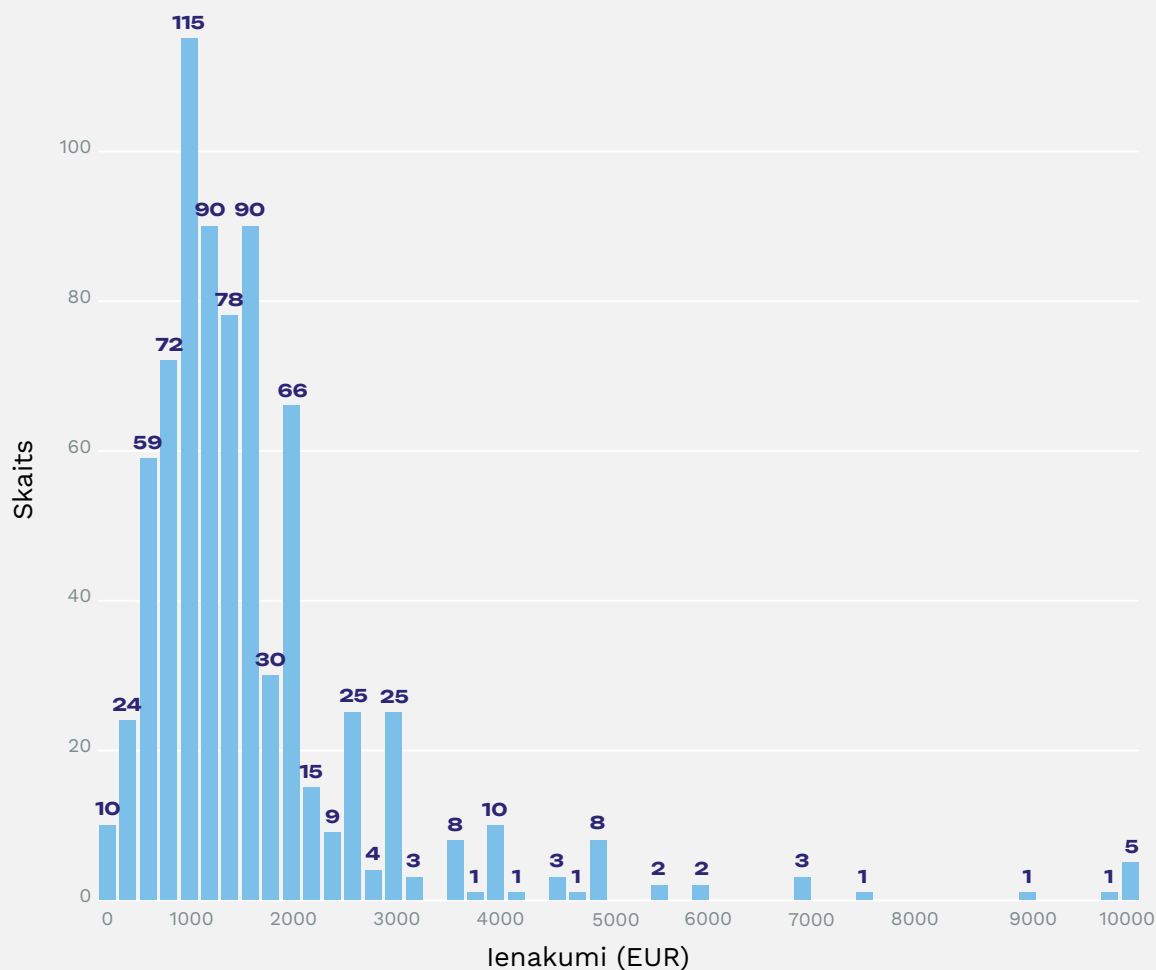
Respondentu vidējais vecums ir 27.7 gadi, vecuma mediāna - 25 gadi. Pēc izglītības līmeņa, gandrīz pusi respondentu sastāda cilvēki ar iegūtu augstāko izglītību (51%), otrā biežākā - vidējā, vidējā profesionālā izglītība (37%). Kā visbiežāk minēto pamatnodarbošanos respondenti norādīja, ka strādā speciālista, ierēdņa amatā (39%), studenta vai skolēna statusā (26%), kā arī augstākā vai vidējā līmeņa vadītāja amatā (13%). Vecuma grupā līdz 30 teju puse (44%) šobrīd mācās vai studē, taču katrs trešais ir speciālista vai ierēdņa amatā.

RESPONDENTU VECUMS

Attiecībā uz aptaujas dalībnieku ikmēneša ienākumiem, pārsvarā dalībnieki pelnīja zem € 2 000 mēnesī, un ienākumu mediāna bija € 1 300 mēnesī. Respondentiem zem 30 gadu vecuma ienākumu mediāna bija € 1 148, bet virs 30 gadu vecuma - € 1 500.

RESPONDENTU IENĀKUMI

Lielākā daļa respondentu norādīja, ka viņi mājsaimniecībā dzīvo divatā (39%), otra biežākā atbilde - dzīvo vieni paši (29%), trešā - mājsaimniecībā dzīvo trijātā (16%).

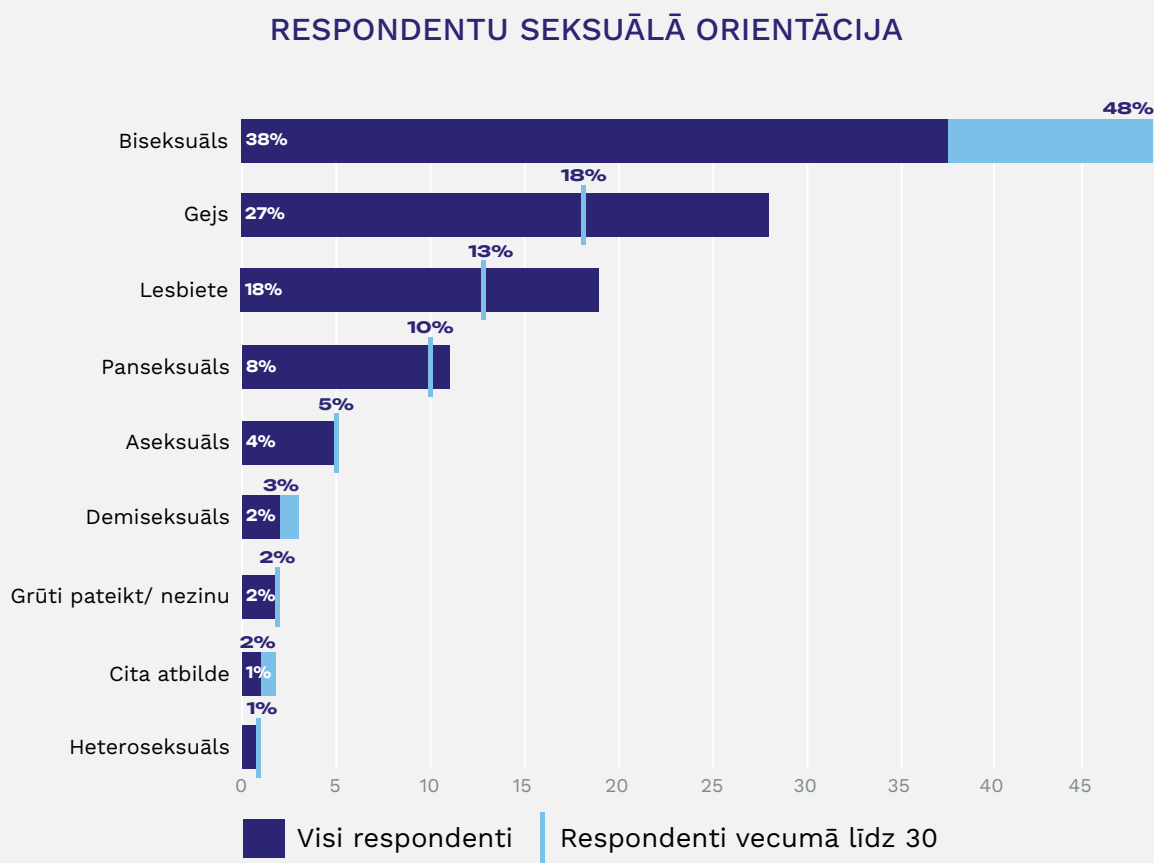
Ņemot vērā, ka pieredze dažādās situācijās cilvēkiem no atšķirīgām vidēm var būt dažāda, aptaujā tika iekļauts arī jautājums par piederību pie citām minoritāšu grupām. Visbiežāk cilvēki norādīja, ka nepieder pie nevienas no minētajām minoritāšu grupām (81%), taču daļa respondentu minēja, ka viņiem ir funkcionālie un/vai garīgās veselības traucējumi (8%) vai ir minoritāte etniskās piederības vai migrācijas dēļ (7%).

SO-GIE-SC profils, attiecības un kopienas piederība

Ņemot piemēru no starptautiski atzītām aptaujām par LGBTQ+ datiem, aptaujā iekļāvām jautājumus, kas lūdz respondentiem norādīt sevi šobrīd visprecīzāk raksturojošo LGBTQ+ identitātes kategoriju pēc SO-GIE-SC terminiem - veidojot viņu profilu pēc seksuālās orientācijas, dzimtes identitātes, izpausmes un dzimuma pazīmēm.

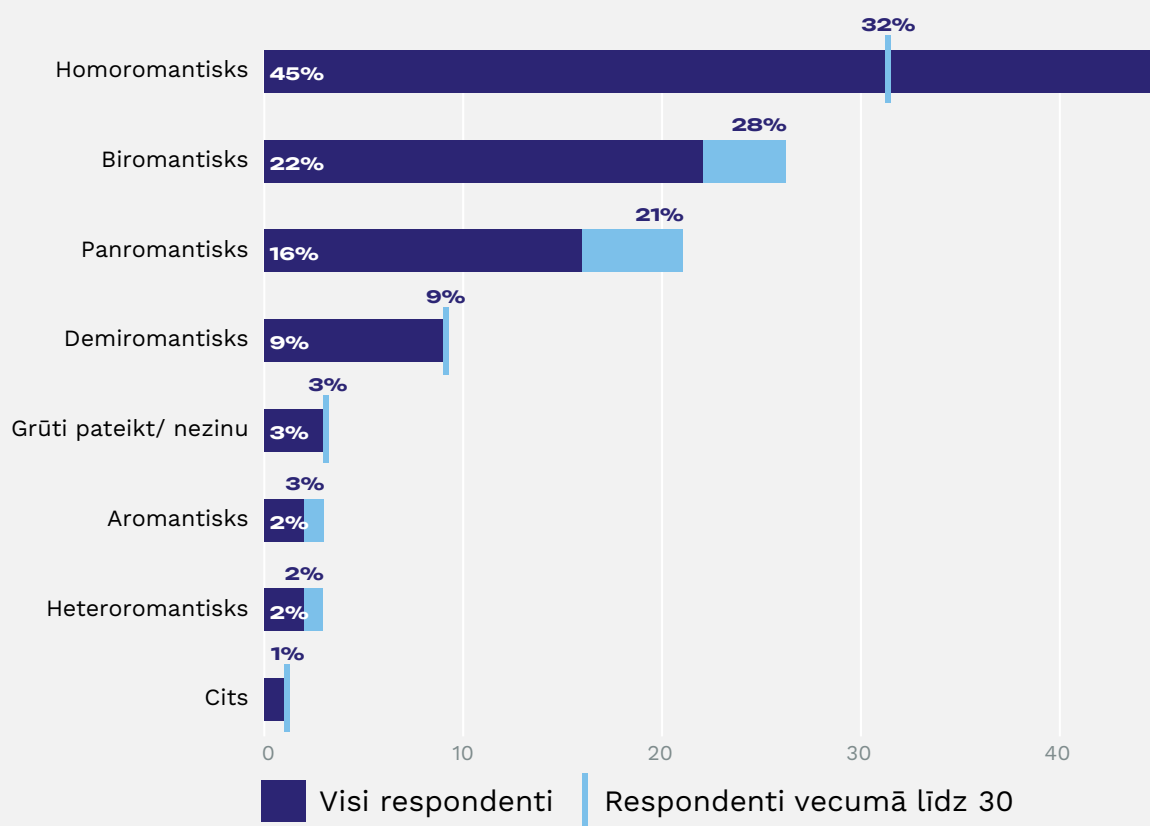
Seksuālā un romantiskā orientācija

Uz lūgumu norādīt atbilstošāko variantu respondentu seksuālajai orientācijai, visbiežākās atbildes bija biseksuāls (38%; seksuālā pievilcība personai gan no sava, gan no vismaz viena cita dzimuma), gejs (27%; vīriešiem seksuālā pievilcība personai no sava dzimuma), lesbiete (18%; sievietēm seksuālā pievilcība personai no sava dzimuma) un panseksuāls (11%; seksuālā pievilcība personai neatkarīgi no dzimtes vai dzimuma). Visretākās atbildes no dotajiem variantiem bija heteroseksuāls (1%) un starp citām atbildēm tika norādītās arī omni-, poli-, fin-, grej-, gino-seksuāls, kvīrs bez kategorijām, kā arī kombinācijas ar dažādiem kategoriju terminiem.

Savukārt attiecībā uz romantisko orientāciju, visbiežākās atbildes bija **homoromantisks** (45%; romantiskas jūtas pret personu no sava dzimuma), **biromantisks** (22%; romantiskas jūtas pret personu gan no sava, gan vismaz viena cita dzimuma), **panromantisks** (16%; romantiskas jūtas pret personu neatkarīgi no dzimuma vai dzimtes) un **demiromantisks** (9%; romantiskas jūtas pret otru cilvēku izjūt tikai pēc tam, kad izveidojusies spēcīga emocionālā piesaiste). Arī šajā jautājumā pie atvērtā atbilžu variantā “cits” tika norādītas vairākas variantu kombinācijas, grej-, gino-, nebula-/quoi-, kā arī vēlme sevi neielikt konkrētā kategorijā.

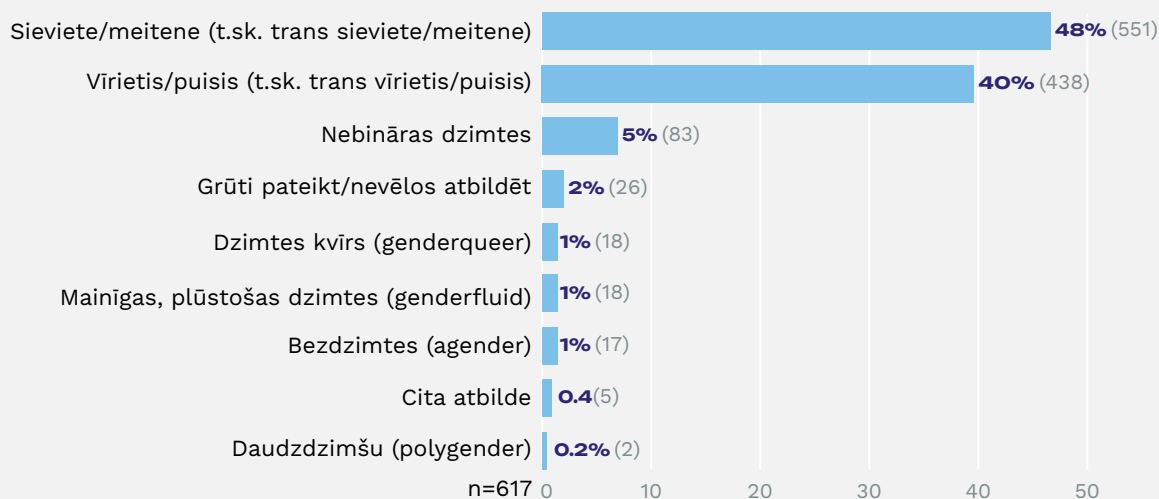
RESPONDENTU ROMANTISKĀ ORIENTĀCIJA

Dzimtes identitāte un izpausme

Pēc jautājuma “kurš no šiem variantiem šobrīd vislabāk apraksta Jūsu dzimtes identitāti?” atbildēm, visvairāk cilvēku norādīja atbildi **sieviete/meitene** (48%) un **vīrietis/puisis** (40%), abi no šiem variantiem apvieno cis-dzimtes un trans-dzimtes identitāti un izpausmi. Nākamā biežāk sastopamā atbilde bija **nebināras dzimtes** (5%), **dzimtes kvīrs** (2%), **mainīgas/plūstošas dzimtes** (1%) un **bezzimtes** (1%). Vēl 2% cilvēku izvēlējās nesniegt atbildi un 1% norādīja savu variantu zem atvērtās atbildes “cits”.

RESPONDENTU DZIMTES IDENTITĀTE

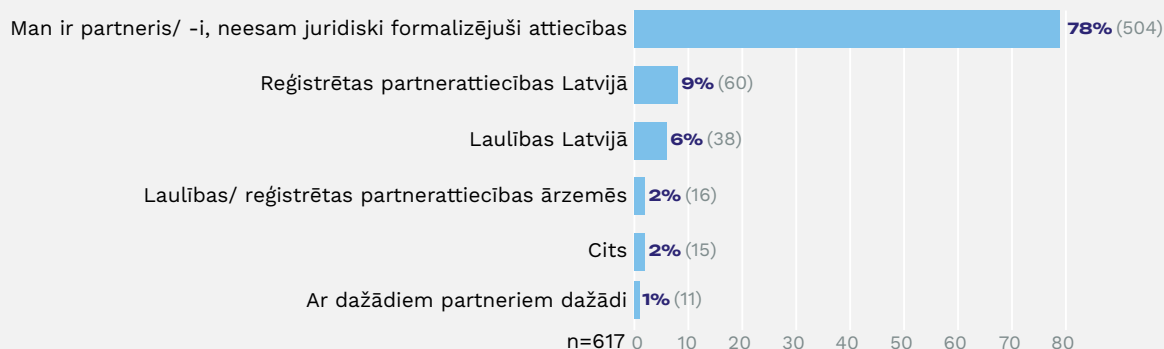
Aptaujas respondentu vidū bija arī 1,5% cilvēku, kas sevi raksturo kā starpdzimuma personas - cilvēkus ar dažādām dabiskām variācijām dzimuma pazīmēm, kas atšķirās no sabiedrībā un medicīnā strikti noteiktā bināro dzimumu nodalījumā.

Attiecību statuss un raksturojums

Tālāk - uz jautājumu “Kāds ir Jūsu pašreizējais attiecību statuss?” aptuveni puse jeb 52% no respondentu kopas atbildēja, ka šobrīd ir attiecībās ar vienu partneri, 3% ir attiecībās ar vairākiem partneriem. 46% norādīja, ka nav attiecībās, līdz ar to precizējošais jautājums par attiecību formātu viņiem nebija aktuāls un netika uzdots.

Savukārt, no tiem respondentiem, kuri norādīja, ka šobrīd ir attiecībās, lielākā daļa - 78% - šobrīd nav juridiski formalizējuši attiecības ar savu partneri, 9% ir reģistrējuši partnerattiecības Latvijā, 6% ir reģistrējuši laulības Latvijā un 2% - reģistrējuši laulības/partnerattiecības ārzemēs.

RESPONDENTU ATTIECĪBU STATUSS

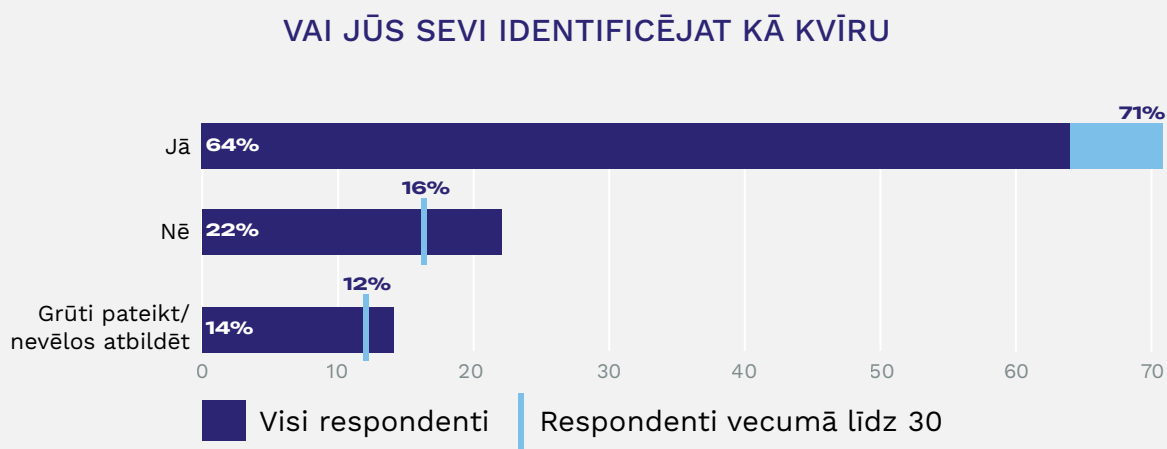

93% pāriem, kuriem ir reģistrētas laulības vai partnerattiecības ārzemēs ir viendzimuma partneris, 88% pāriem, kuriem ir reģistrētas partnerattiecības Latvijā, un 70% pāriem, kuri nav savas attiecības juridiski formalizējuši, ir viendzimuma partneris.

Atvērtība, kvīru identitāte un sajūtas par LGBTBK+ piederību

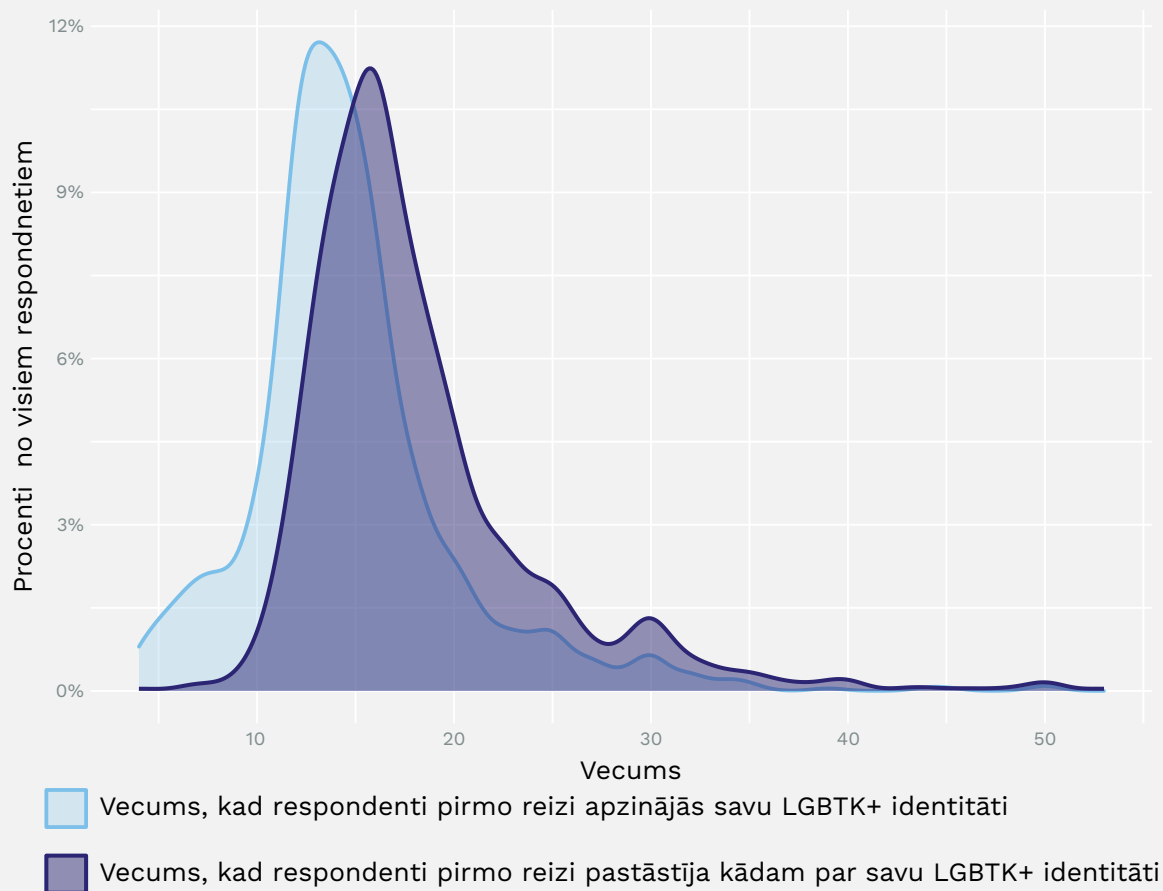
Lielākā daļa respondentu atbildēja, ka viņi kopumā sevi identificē kā kvīru (64%), bet būtisks skaits atbildēja, ka grūti pateikt vai nevēlējās atbildēt (14%). No papildus komentāru daļas, kā arī iekšējām diskusijām aptaujas rīkotāju starpā ietvaros var secināt, ka vārds “kvīrs” laika gaitā ir sabiedrībā mainījis savu nozīmi.

Ja agrāk tas tika lietots pamatā ar negatīvu konotāciju, tad pēdējo gadu griezumā vārdam ir diametrāli mainījusies nozīme, tam kļūstot par LGBTBK+ kopienas pašidentifikācijas virs-terminu. Tomēr ir jāņem vērā, ka tas nemaina cilvēku personīgās negatīvās pieredzes, kur šis vārds ir ticis izmantots, lai kādu pazemotu un aizskartu.

Aptaujas ietvaros uzdevām jautājumu gan par vecumu, kurā respondenti pirmo reizi paši saprata, ka viņi izjūt piederību kādai no LGBTBK+ identitātēm, gan arī par vecumu, kurā viņi pirmo reizi par to kādam pastāstīja jeb pilnīgi vai daļēji “iznāca no skapja”. Jautājumā par personīgo sajūtu un pašatklāsmi lielākā daļa norādīja, ka šo piedzīvoja pusaudžu gados. Tas lielā mērā pārklājas ar vecumu, kurā respondenti pirmo reizi par sevi un savu identitāti kādam pastāstīja - vidējais un mediānas vecums bija pie 16 gadu vecuma atzīmes. Taču 3% respondentu norādīja, ka vēl aizvien nav nevienam par savu LGBTBK+ identitāti neko minējuši, no tiem vairāk nekā puse ir vecuma posmā līdz 30.

VECUMS, KURĀ RESPONDENTI PAŠI IZJUTA UN/VAI KĀDAM ATKLĀJA, KA IR DAĻA LGBTK+

*0 = respondents nav nevienam par šo stāstījis

Drošība, diskriminācija un vardarbība Latvijā

Svarīgs rādītājs, kam šīs aptaujas laikā vēlējāties pievērst uzmanību, ir tas, cik droši LGBTK+ personas jūtas Latvijā - cik brīvi un atklāti cilvēki var būt viņi paši dažādās vidēs, kā arī cik bieži viņiem nākas saskarties ar neiecietību, cietsirdību un vardarbību. Šīs pieredzes tiks atspoguļotas dažādos griezumos pēc aptaujas respondentu SO-GIE-SC profila un demogrāfiskajiem rādītājiem.

Šajā nodaļā tiks izskatītas arī atbildes uz jautājumiem par sāpīgām un traumatiskām pieredzēm, tāpēc vēlamies norādīt, ka aptaujas beigās esam pievienojuši norādi uz kopienai un kopienas draugiem pieejamajiem resursiem. Vardarbība, naida runa un diskriminācija nav normāla situācija, ar kuru ir “vienkārši jāsadzīvo”. Ja tas ir iespējams, par to ir jāziņo, jāvēršas pie tiesībsargājošajām iestādēm, lai ilgtermiņā šādu praksi izskaustu un veidotu drošāku vidi Latvijā.

Drošības sajūta publiskās vidēs vai izvairīšanās no atklātības

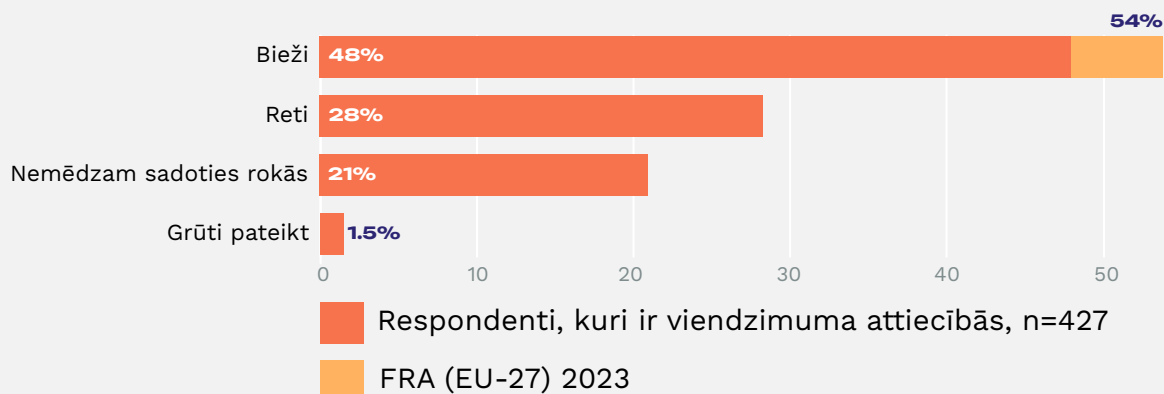
Attiecībā uz jautājumiem par drošības sajūtu anketā tika iekļauts starptautiskajās aptaujās bieži izmantotais jautājums: “Cik bieži Jūs Latvijā izvairāties sadoties rokās ar savu viendzimuma partneri publiskās vietās, aiz bailēm no uzbrukuma, draudiem vai vajāšanas?”²¹ Kopumā gandrīz puse no respondentiem (49%) norādīja, ka Latvijā izvairās šo darīt “ļoti bieži” vai “drīzāk bieži”, kas ir ļoti līdzīgs rādītājs 2023. gada ES aptaujas rezultātiem, kur uz šo pašu jautājumu šādi atbildēja 54%.

Latvijas respondentu vidū atbildes bija līdzīgas gan cilvēkiem ar vīriešu, gan sieviešu dzimtes identitāti, bet nebināru respondentu vidū šis rādītājs bija zemāks (30%). Savukārt geju vidū 39% aptaujāto norādīja, ka izvairās sadoties rokās ļoti bieži (kopā 51% izvairās ļoti vai drīzāk bieži), kas ir augstākais rādītājs dažādu seksualitāšu pārstāvju vidū.

Gandrīz trešdaļa respondentu visās vecumu grupās uz šo jautājumu atbildēja tieši ar “ļoti bieži” - pārsvarā gadījumos, ja respondents sevi raksturotu kā kvīru un ja ir kādam jau iepriekš stāstījis par savu piederības sajūtu LGBTK+. Skatoties griezumā pēc respondentu norādītās dzīvesvietas, visbiežāk uz bažām šajā jautājumā norādīja tieši aptaujas dalībnieki no Rīgas, kamēr dalībnieki no citām Latvijas pilsētām norādīja, ka publiskās vietās nemaz nemēdz sadoties rokās.

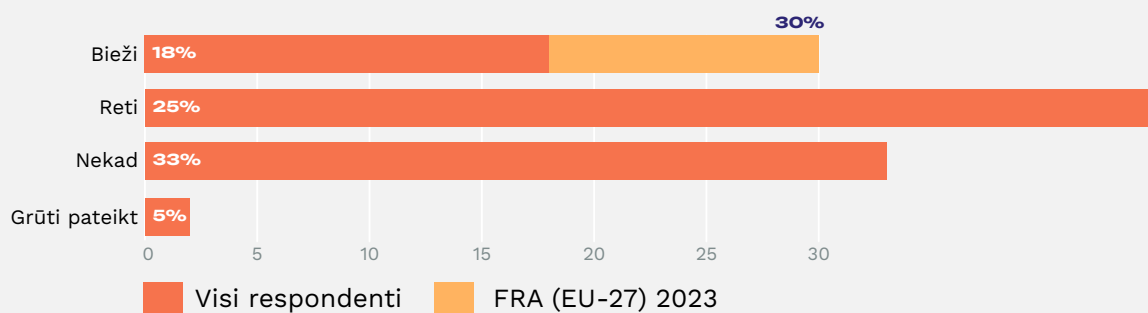
²¹ ES Pamattiesību Aģentūra (2023) ES LGBTK Aptauja III: Par šo aptauju. Pieejams (angļu valodā): <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/2024/eu-lgbtiq-survey-iii>. Skatīts 30.05.2025.

CIK BIEŽI JŪS LATVIJĀ IZVAIRĀTIES SADOTIES ROKĀS AR SAVU VIENDZIMUMA PARTNERI

Vaicājot par vietām vai vidēm, kurās respondenti nejūtas droši vai kurās izjūt risku uzbrukumam, draudiem vai vajāšanai, tikai trešdaļa (33%) atbildēja, ka nekad nav izvairījušies no kādas vietas šo iemeslu dēļ. Pēc dzimtes identitātes griezumā šo norādīja 18% no sievietēm, 12% no vīriešiem, un 1% no nebinārās dzimtes pārstāvjiem. Salīdzinājumam - vidēji Eiropas Savienībā “drīzāk bieži” vai “ļoti bieži” LGBTQ+ personas izvairās no atrašanās vietās vai vidēs, kur izjūt draudu vai vardarbības risku, 30% gadījumu.

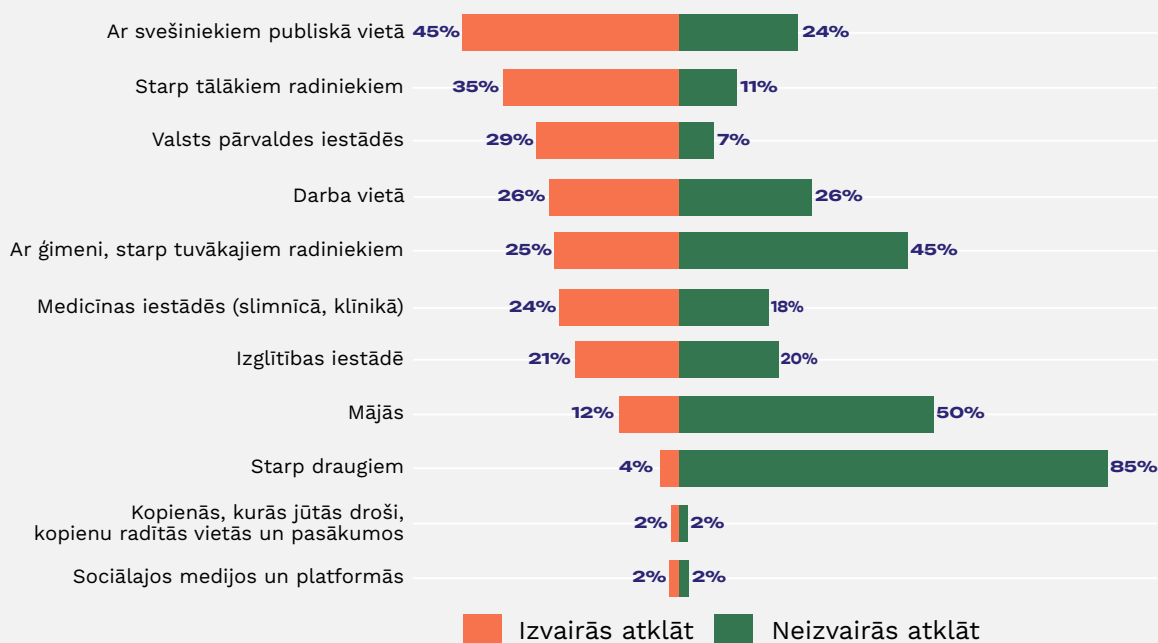
IZVAIRĪŠANĀS NO VIETĀM VAI VIDĒM BAILĒS NO UZBRUKUMA, DRAUDIEM VAI VAJĀŠANAS

Precizējot LGBTQ+ personu gatavību un vēlmi būt atklātiem konkrētās ikdienas vidēs, var novērot, ka visbiežāk respondenti jūtas droši atklāt savu identitāti un piederību kopienai brīžos, kad ir kopā ar draugiem (85%), bet tikai puse to atklāj mājās (50%) vai ar ģimeni. Vēl mazāka daļa - starp tuvākajiem radniekiem (45%). Taču vismazāk cilvēki ir gatavi būt atklāti savu LGBTQ+ piederību valsts pārvaldes iestādēs (7%). Un 5% no respondentiem to neatklāj nekur.

Vīriešu vidū savu LGBTQ+ piederību nekur neatklāj 5%, sievietes vidū tie ir 4%, bet nebināras dzimtes pārstāvju vidū - 0.1%. Salīdzinot ar ES Pamattiesību aģentūras 2023. gada aptaujas rezultātiem, tikai 52% no visiem respondentiem ir bieži vai vienmēr atklāti par savu LGBTQ+ piederību, un 45% bieži vai vienmēr izvairās izpaust savu LGBTQ+ piederību darba vietā.

VIDES, KURĀS JŪTAS DROŠI ATKLĀT VAI KURĀS IZVAIRĀS ATKLĀT PIEDERĪBU LGBTQ+

Savukārt no apgrieztā jautājuma, kas tika uzdots tiem, kas norādīja, ka mēdz izvairīties no kādām vidēm vai vietām bailēs no uzbrukuma, draudiem vai vajāšanas, var secināt, ka visbiežāk cilvēki par savu LGBTQ+ piederību izvairās būt atklāti sabiedriskajā transportā (41%), uz ielas, parkā stāvvietā vai citā publiskā vietā (37%) un starp attālākiem radniekiem (35%). Taču visretāk cilvēki slēpj savu identitāti sociālajos medijos un platformās (2%). Salīdzinājumam - ES Pamattiesību aģentūras 2023. gada aptaujas rezultātos secināts, ka visvairāk - 54% LGBTQ+ personu - izvairās savu LGBTQ+ piederību atklāt uz ielas, parkā, stāvvietā vai citā publiskā vietā, kam seko atbilstoši varianti sabiedriskajā transportā (52%), darba vietā (35%), publiskās vietās (36%), ģimenē (35%), kafejnīcā, restorānā, bārā vai klubā (32%), veselības aprūpes iestādēs (26%) un skolās (16%).

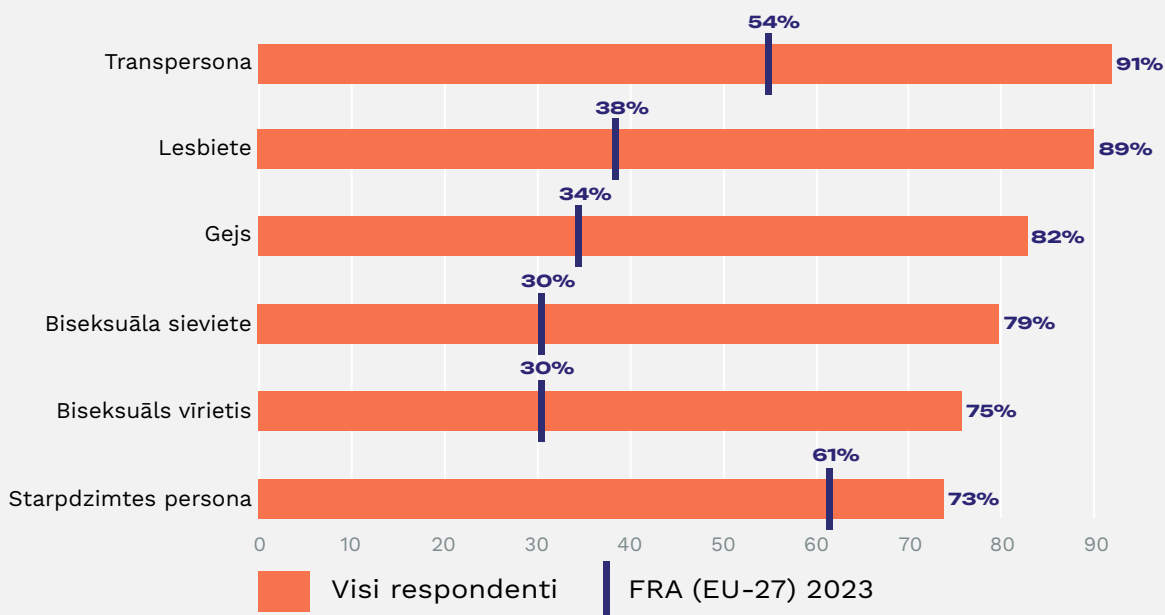
Šīs tendences atšķiras pēc dzimtes identitātes, jo nebinārās dzimtes pārstāvji visvairāk izvairās paust savu piederību LGBTQ+ valsts pārvaldes iestādēs (41%), medicīnas iestādēs (40%) un starp tālākiem radniekiem (38%). Tikmēr vīrieši kopumā vairāk izvairās būt atklāti publiskās vietās (45% sabiedriskajā transportā, 43% citās publiskās vietās), bet sievietes - pirmkārt, sabiedriskajā transportā (37%), otrkārt, starp tālākiem radniekiem (32%).

Diskriminācija LGBTQ+ identitātes dēļ

Diskriminācija LGBTQ+ identitātes dēļ ir problēma, ar ko regulāri saskaras LGBTQ+ personas visā Eiropā. Pēc ES Pamattiesību aģentūras 2023. gada aptaujas datiem, iepriekšējo 12 mēnešu laikā ar diskrimināciju saskārušies 36% respondentu (Latvijā - 37%). Visbiežāk ar to bija saskārušās starpdzimuma personas (61%), kam sekoja transpersonas (54%), lesbietes (38%), geji (34%), biseksuālās sievietes un vīrieši (abi - 30%). Kopumā ES līmenī diskriminācijai LGBTQ+ piederības dēļ ir tendence samazināties, tai samazinoties visām iepriekš minētām grupām, salīdzinot ar 2019. gadā veikto aptauju.

Salīdzinājumā ar ES 2023. gada rādītājiem - šajā aptaujā kopumā respondenti norādīja, ka ar diskrimināciju savas LGBTQ+ piederības (seksuālās orientācijas, dzimtes identitātes, dzimtes pazīmju, u.t.t.) dēļ saskaras biežāk. Visbiežāk diskrimināciju pēc šīm pazīmēm piedzīvo transpersonas (91%) un lesbietes (89%), nedaudz retāk ar to saskaras geji (82%), biseksuālās sievietes (79%), biseksuāli vīrieši (75%), un starpdzimuma personas (73%). Taču, salīdzinot šos rādītājus, jāņem vērā, ka šie dati ir apkopoti no jautājuma, kurā lūgts norādīt, cik bieži dažādās vidēs ir saskārušies ar diskrimināciju, nevis vai pēdējā gada laikā ar to saskārušies.

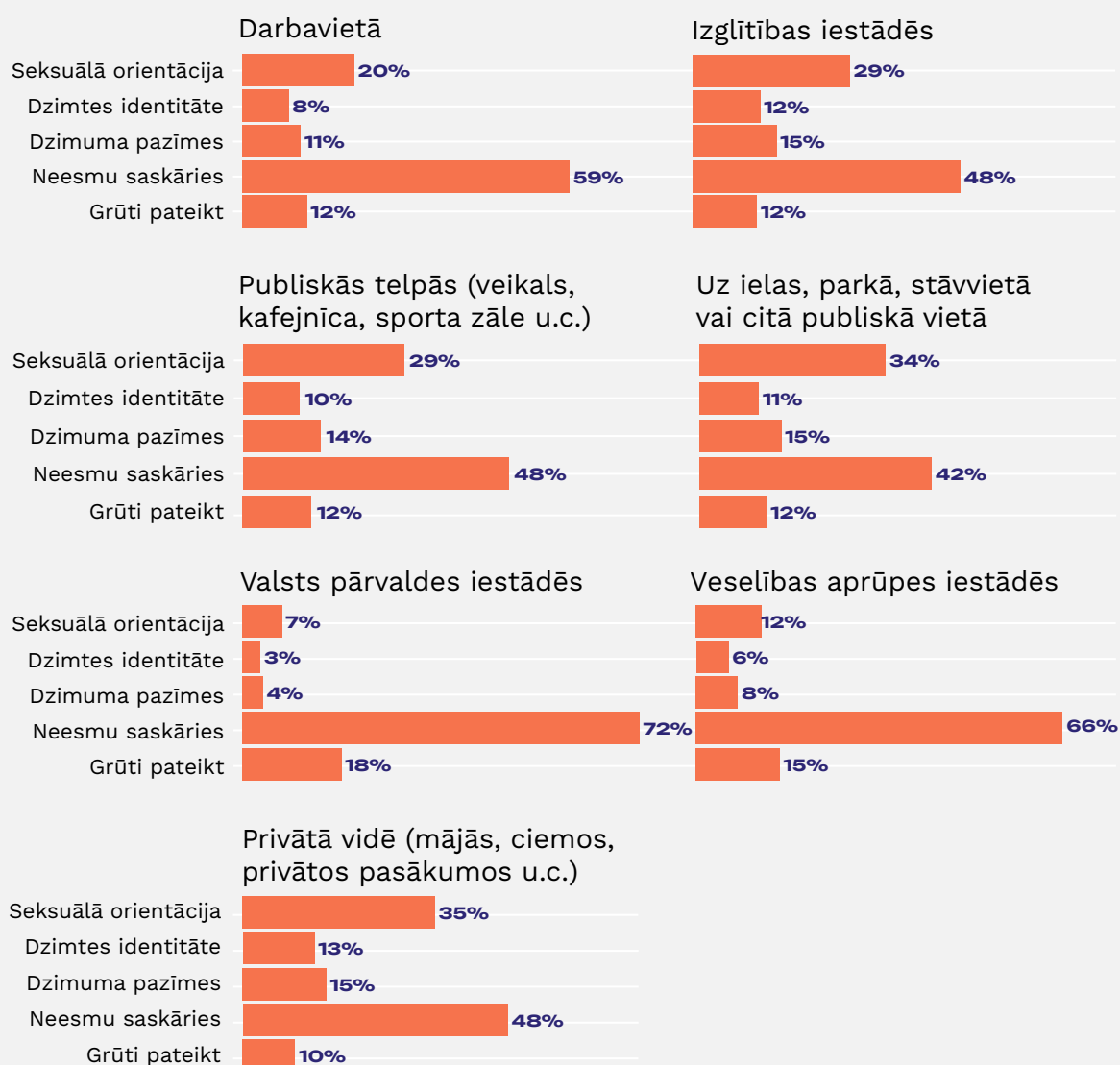
RESPONDENTI, KAS SASKĀRUŠIES AR DISKRIMINĀCIJU

Ja skatās detalizētāk, pēc vides, kurās cilvēki visbiežāk saskaras ar dažādu formātu nepamatoti atšķirīgu attieksmi, tiešu vai netiešu tiesību ierobežošanu, 42% respondentu to novēro privātā vidē (mājās, ciemos, privātos pasākumos, u.c.), 40% - izglītības iestādēs, kā arī - 39% publiskās telpās un vidēs (veikals, kafejnīca sporta zāle, uz ielas, parkā, u.c.).

Salīdzinot ar ES Pamattiesību aģentūras 2023. gada aptauju, kopumā Eiropā LGBTQ+ personas visbiežāk diskrimināciju iepriekšējo 12 mēnešu laikā bija piedzīvojušas darba vietā (18%), kafejnīcā, restorānā, bārā vai klubā (15%) un veselības aprūpes iestādēs (14%). Turklāt, 67% norādīja, ka skolas laikā piedzīvoja izsmiešanu vai apvainošanu savas LGBTQ+ piederības dēļ (Eiropas kopējais rādītājs sakrita ar Latvijas respondentu rādītāju).

VIDE UN PAZĪME, PĒC KURAS RESPONDENTI SASKĀRUŠIES AR DISKRIMINĀCIJU

Attiecībā uz pazīmēm, pēc kurām šīs aptaujas respondenti tika diskriminēti, visbiežāk tika minēta seksuālā orientācija. Tas bija īpaši izteikti darbavietā (20%), izglītības iestādēs (29%), privātā vidē (35%), publiskās telpās (29%), uz ielas, parkā u.c. (34%), valsts pārvaldes iestādēs (7%) un veselības aprūpes iestādēs (12%).

Aptaujā uzdevām arī jautājumu par to, vai respondenti ir kādreiz Latvijā saskārušies ar tā saukto “konversijas terapiju” - dažādu formātu spiedienu personai mainīt vai apspiest savu LGBTK+ identitāti un/vai tās izpausmi, kā arī spiedienu veikt medicīniskās procedūras, lai pielīdzinātos heteroseksuālām, bināras cisdzimtes normām. Trīs ceturtdaļas respondentu (76%) norādīja, ka nekad nav ar šo saskārušies, taču 4% atklāja, ka spiedienu veikt konversijas terapiju izjūt bieži vai pat ļoti bieži. Kopumā šī tendence ir nemainīga, neatkarīgi no dzimtes identitātes. Taču īpaši bieži ar šo spiedienu saskāras transpersonas, no kurām 6% atbildēja, ka šo spiedienu ir izjūt drīzāk bieži vai ļoti bieži.

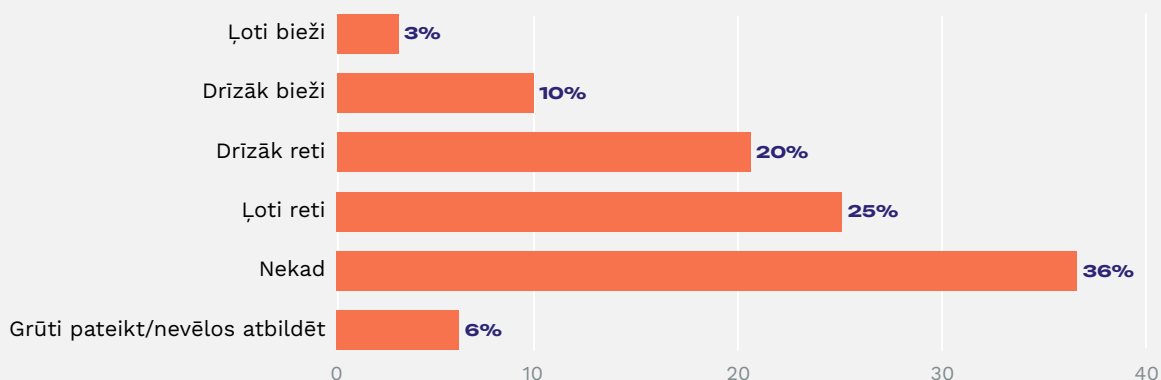
Pēc ES 2023. gada aptaujas datiem, Latvijā ar konversijas terapijas izpausmēm saskārušies 29% respondentu, taču Eiropā kopumā - 24% (EU-27). Šīs aptaujas ietvaros konversijas terapiju pieredzējis 1% respondentu; griezumā pēc dzimtes identitātes - 2% no nebinārās dzimtes personām, 1% sievietēm, 1% vīriešiem. Kā arī 4% aptaujāto starpdzimtes respondentu norādīja, ka ir pieredzējuši spiedienu vai prasību veikt medicīniskās procedūras, lai viņu bioloģiskais dzimums tiktu likumiski atzīts. 4% aptaujāto starpdzimtes respondentu savas dzīves laikā bez savas atļaujas vai aizbildņu piekrišanas piedzīvojuši medicīnisko iejaukšanos ar mērķi koriģēt viņu dzimuma pazīmes.

Naida runas un vardarbības pieredzes Latvijā

Tikai 36% aptaujāto pēdējā gada laikā nav ne reizi saskārušies ar naida runu savas LGBTK+ piederības dēļ. Starp nebinārās dzimtes cilvēkiem šis rādītājs sarūk līdz 25%; vīriešu vidū ar naida runu pēdējā gada laikā nav saskārušies 35% respondentu, savukārt sievietēm vidū - 40%. Taču, ja skatās uz šīm pieredzēm caur vecuma grupu griezumu, pēdējā gada laikā ar šo ir saskārušies 61% jauniešu vecumā līdz 30 un 53% - pieaugušo vecumā pēc 30.

Tikai 1% naida runu savas LGBTK+ piederības dēļ pieredzējušo un 6% - fizisku vardarbību savas LGBTK+ piederības dēļ pieredzējušo pēc notikušā vērsās pie Tiesībsarga vai kādas citas organizācijas. Visbiežāk par notikušo ziņot izlēma cilvēki ar nebināro dzimti (3%), kam sekoja vīrieši (2%) un sievietes (0.3%).

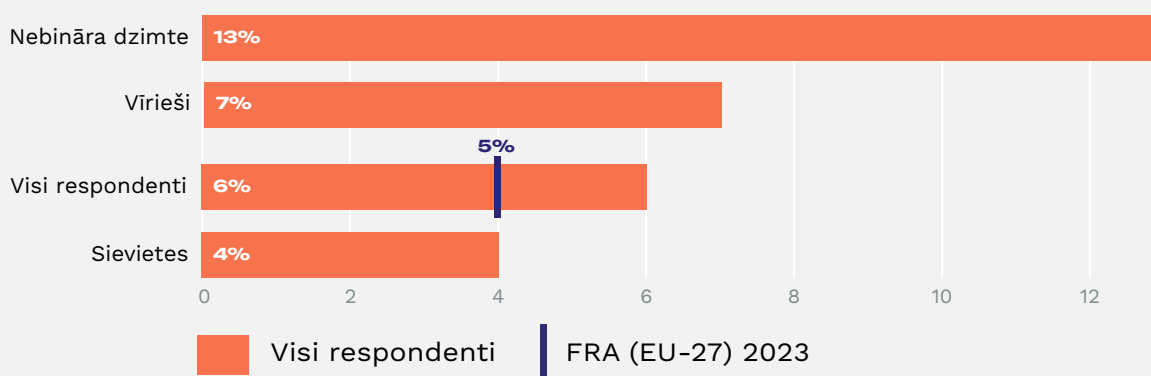
SASKARSME AR NAIDA RUNU

Pēc ziņojuma iesniegšanas, lūdzot lietu izmeklēt, tikai vienā gadījumā tā nonāca līdz atrisinājumam, kā arī aptaujas brīdī vēl viena tiek risināta likuma noteiktajā kārtībā. Taču visbiežāk respondenti norādīja, ka lieta tika izbeigta no policijas puses, jo ziņotā pieredze un situācija neesot kvalificējusies kā pietiekami smags pārkāpums.

Jau 2023. gada ES aptaujā Latvija ierindojās augšgalā attiecībā uz fiziskās vai seksuālās vardarbības gadījumiem iepriekšējo 5 gadu laikā - ar 16% respondentu (EU-27 tie bija 13%).²² Un attiecībā uz pieredzēto iepriekšējo 12 mēnešu laikā, tie bija 5% respondentu gan EU 2023., gan 2019. un 2012. gadā. Arī šīs aptaujas rādītājs nav zems - pēdējā gada laikā 6% respondentu ir kļuvuši par upuri fiziskai vardarbībai. Starp nebināras dzimtes cilvēkiem tie ir 13%, taču starp vīriešiem 7%, sievietēm - 4%.

SASKARSME AR FIZISKU VARDARBĪBU

²² ES Pamattiesību Aģentūra (2023) ES LGBTIQ Aptauja III: Par šo aptauju. Pieejams (angļu valodā): <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/2024/eu-lgbtqi-survey-iii>. Skatīts 30.05.2025.

ES 2023.gada aptaujas ziņojumā tika minēts, ka katrs trešais (33%) vardarbību piedzīvojušais respondents izvēlējās par notikušo neziņot un policijā nevērsties aiz bailēm no policijas darbinieku homofobiskās vai transfobiskās attieksmes. Savukārt pēc šī pētījuma datiem Latvijā, lai ziņotu par noziegumu, pie policijas vai citām tiesībsargājošajām iestādēm vērsušies tikai 6% respondentu.

Diemžēl gadījumos, kad cilvēki izvēlējās vērsties policijā vai pie kādas citas tiesībsargājošās iestādes, tikai pusē gadījumu tika uzsākts un atrisināts kriminālprocess. Otrā pusē gadījumu notikušajā tika vainots pats upuris un lieta tika slēgta. Un vienā no gadījumiem respondents norādīja, ka netika darīts nekas.

LGBTK+ tiesības un to pārstāvniecība

Sekojoši līdzīgi LGBTK+ tiesību likumiskajai stiprināšanai un pārstāvniecībai Eiropā, šajā pētījumā vēlējāmies iekļaut arī jautājumus par Latvijas LGBTK+ iedzīvotāju sajūtām, pieredzi un viedokli par esošo tiesību regulējumu ietvaru un vērtējumu par potenciāli nākotnē risināmajiem jautājumiem un prioritātēm. Šajā sadaļā ir aprakstīti svarīgākie izvilcumi par biežāk LGBTK+ tiesību diskursā minētajām iniciatīvām un aptaujas dalībnieku viedokļiem. Ziņojuma beigās ir pievienots apkopojums respondentu brīvā teksta formā norādītajām prioritātēm tiesību aizsardzības jomā.

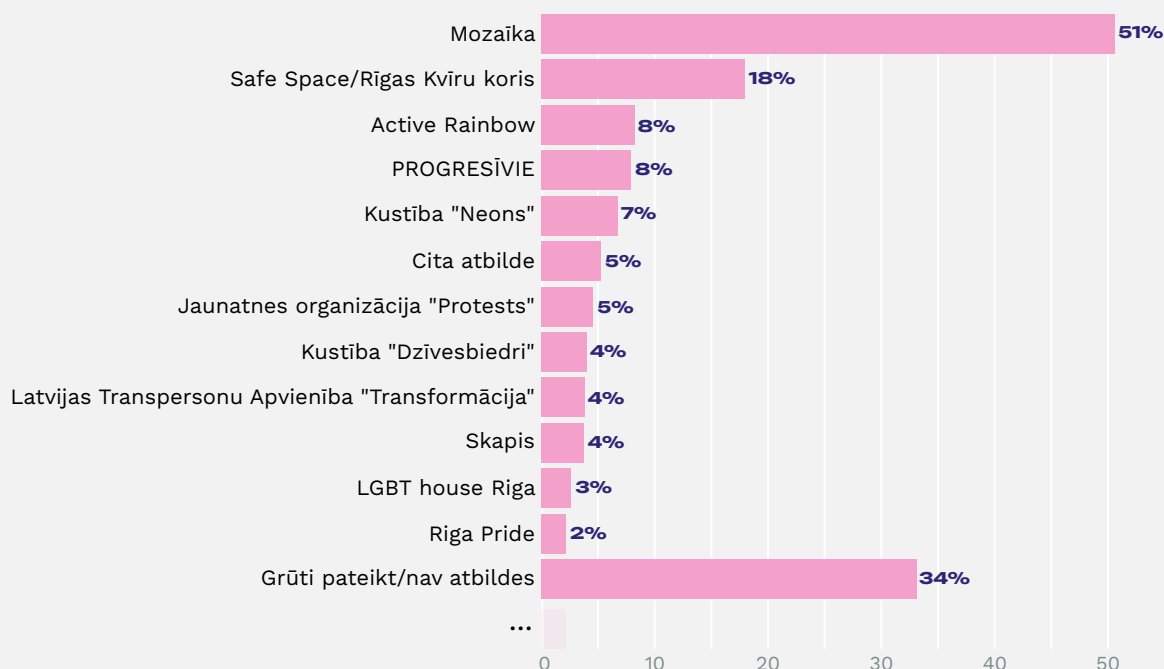
Informētība par aktīvajām organizācijām un esošo regulējumu

LGBTK+ tiesību pārstāvniecībā noteikti ir vieta uzlabojumiem. Pēc šīs aptaujas datiem kopumā tikai 12% no respondentiem uzskatīja, ka Latvijas LGBTK+ kopiena valsts līmenī tiek pārstāvēta ļoti vai drīzāk labi. Šādi uzskata 6% vīriešu dzimtes, 5% sieviešu dzimtes un 0.1% nebinārās dzimtes pārstāvju. Taču gandrīz puse (47%) uzskata, ka kopiena šobrīd tiek pārstāvēta ļoti slikti vai drīzāk slikti. Arī ES 2023.gada aptaujā tikai 10% respondentu no Latvijas bija norādījuši, ka valdība efektīvi cīnās ar aizspriedumiem un neiecietību pret LGBTK+ personām.

Vaicājot par organizācijām, kas pārstāv LGBTK+ tiesības un cīnās par tām Latvijā, visbiežāk tika minēta Mozaika (51%) un *Safe Space*/Rīgas Kvīru koris (18%²³), kam sekoja *Active Rainbow* (8%). Savukārt 34% bija grūti patiekt vai nebija atbildes.

23 Būtiski piebilst, ka aptauju organizē biedrība *Safe Space*, kas visticamāk varētu būt paaugstinājis biedrības pieminēšanas biežumu šajā jautājumā.

LGBTK+ ORGANIZĀCIJAS LATVIJĀ

Lai noskaidrotu, cik informēti respondenti ir par šobrīd spēkā esošo saistošo LGBTK+ tiesību regulējumu, tika uzdots jautājums, kurā pie katra no norādītajiem regulējumiem bija iespēja atzīmēt, vai par to respondenti ir iepriekš dzirdējuši. Visvairāk pazīstams un dzirdēts bija partnerības regulējums, kas stājās spēkā 2024. gada 1. jūlijā (92%). Savukārt tikai puse respondentu bija informēta par grozījumiem darba likuma 7. pantā par vienlīdzīgu tiesību principiem, kuru ietvaros tika iekļauta atruna, ka darba vidē nedrīkst diskriminēt uz seksuālās orientācijas pamata (52%), Līdzīgs rādītājs arī bija attiecībā uz grozījumiem Krimināllikuma 150. pantā par kriminālatbildības piemērošanu par sociālā naida un nesaticības izraisīšanu atkarībā no dažādām pazīmēm, papildinot dzimumu, vecumu un invaliditāti ar “jebkuru citu pazīmju dēļ” (50%). Taču tikai trešdaļa bija informēta par Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likumu, kura 2. panta 6. punkts paredz, ka persona var mainīt vārdu pēc tam, kad ir mainīts bioloģiskais dzimums (33%).

Jomas, kur stiprināt tiesisko aizsardzību

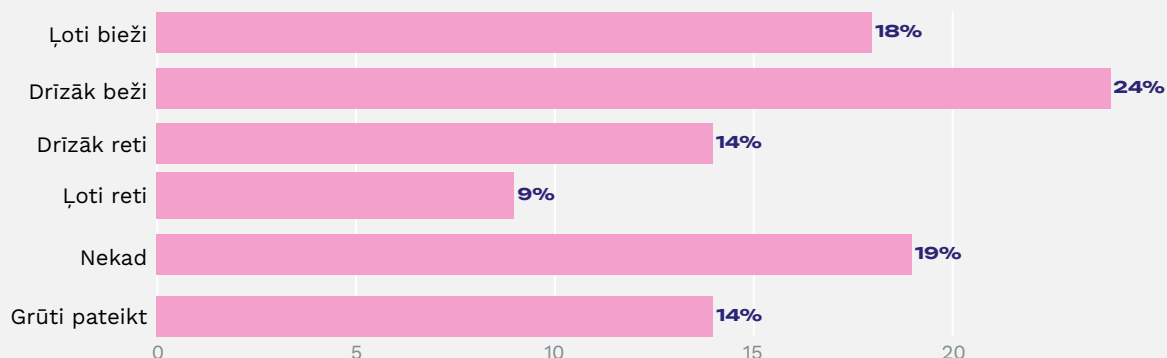
Atgriežoties pie situācijām un vidēm, kurās LGBTK+ personas visbiežāk pieredz diskrimināciju, aptaujā iekļāvām jautājumu - “Kurās no norādītajām vidēm Tev būtu personīgi vissvarīgāk, lai tiktu likumiski stiprināta aizsardzība pret diskrimināciju?”. Kā vissvarīgāko respondenti izvirzīja veselības aprūpes iestādes (ļoti svarīgi - 84%), izglītības iestādes (ļoti svarīgi - 82%) un valsts pārvaldes iestādes (ļoti svarīgi - 79%). Taču kopumā respondenti uzskatīja, ka visās jomās ir nepieciešams stiprināt aizsardzību, jo arī citās vidēs visbiežāk norādītā atbilde bija “ļoti svarīgi” (darbavietā - 78%, publiskā vidē - 74%).

Katra trešā aptaujātā transpersona norādīja, ka Latvijā ir saskārusies ar administratīvām barjerām saistībā ar dzimuma maiņas procesu (ļoti bieži vai drīzāk bieži - 38%). 37% transpersonu sastapušās ar problēmām vai diskrimināciju tāpēc, ka Latvijā formāli tiek atzīti tikai divi bioloģiskie dzimumi. Taču katra desmitā transpersona norādīja, ka drīzāk vai ļoti bieži saskaras ar izaicinājumiem attiecībā uz vecāku tiesībām uz adopcijas procesu, jo viņu dzimte vai bioloģiskais dzimums netiek likumiski atzīts (10%).

Aptaujā dalībniekiem tika piedāvāts novērtēt sarakstu ar dažādām iniciatīvām Latvijā, ko varētu ieviest. Kopumā visvairāk respondentu par drīzāk vai ļoti noderīgu atzina laulības atzīšanu, neatkarīgi no laulāto bioloģiskā dzimuma (85%), adopcijas tiesības viendzimuma pāriem (79%), laulību atzīšanu neatkarīgi no laulāto dzimtes (71%), aizliegumu seksuālās orientācijas konversijas terapijai (69%), aizliegumu dzimtes identitātes konversijas terapijai (60%). Savukārt mazāk kā puse respondentu kā personīgi sev noderīgas atzīst iniciatīvas, kā, piemēram, citu bioloģisko dzimumu - ārpus vīriešu un sieviešu dzimumiem - atzīšanu (41%), iespēju dokumentos norādīt dzimti (35%), bioloģiskā dzimuma maiņu pēc paša vēlmes (33%), iespēju nepilngadīgajiem mainīt dzimuma ierakstu (23%), iespēju nepilngadīgajiem mainīt dzimumu bez aizbildņu atļaujas (19%). Lai gan jautājuma frāzējums lūdza norādīt, cik noderīga attiecīgā iniciatīva būtu katra respondenta paša dzīvē, kopumā augstais respondentu īpatsvars, kas visas ieceres vērtēja kā noderīgas, liek domāt, ka, iespējams, atbildes dažkārt sniegtas vispārīgi, domājot par noderīgumu visai kopienai, ņemot vērā morālus apsvērumus.

Attiecībā uz bieži izcelto jautājumu par laulību vienlīdzību Latvijā lūdzām respondentiem norādīt, cik bieži tas, ka Latvijā laulības tiek atzītas tikai starp vīrieti un sievieti, viņiem personīgi sagādā problēmas vai ierobežo viņu tiesības. Visbiežākā atbilde bija “drīzāk bieži” (24%), kam sekoja “nekad” (19%). Bet kopumā drīzāk bieži vai ļoti bieži norādīja 43% no respondentiem, no kuriem 38% ir vīriešu dzimtes, 47% sieviešu dzimtes un 45% nebinārās dzimtes personas.

CIK BIEŽI TAS, KA LATVIJĀ LAULĪBAS TIEK ATZĪTAS TIKAI STARP VĪRIETI UN SIEVIETI, SAGĀDĀ JUMS PROBLĒMAS VAI IEROBEŽO JŪSU TIESĪBAS?

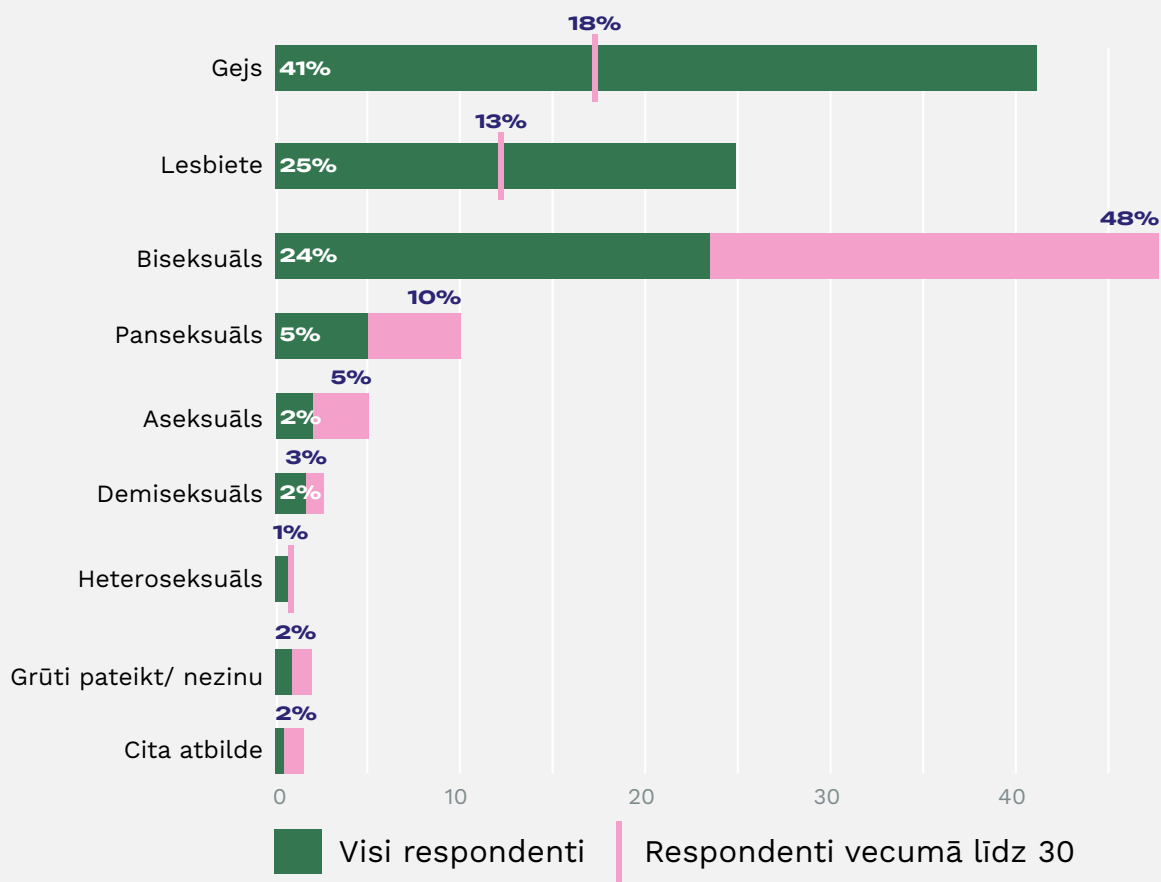
Vēlamies norādīt, ka aptaujas noslēgumā esam apkopojuši respondentu izvirzītos prioritāri risināmos jautājumus, kuri ir papildināti ar organizācijas sagatavotām rekomendācijām, kas, cerams, noderēs, lai spertu pirmos soļus ilgtspējīgu risinājumu ieviešanā.

Jauniešu skatpunkti un pieredzes

Viens no pētījuma padziļinātajiem fokusiem vērsts uz Latvijas jauniešu - kvīru - domām, sajūtām un pieredzēm, lai gūtu ieskatu, kāds ir Latvijas LGBTK+ jauniešu profils un kādas ir jaunās paaudzes ikdienas pieredzes un aktuālās problēmsituācijas. Tādēļ šajā sadaļā esam sagatavojuši pārskatu datu izvilkumam par respondentiem līdz 30 gadu vecumam. Taču lielā daļā aptaujas jautājumu jauniešu atbildes stipri neatšķiras no vecākās vecuma grupas atbildēm.

Salīdzinājumā ar personām, kas dzimušas pirms 1995.gada, jaunieši biežāk norādīja, ka viņi šobrīd identitificējas kā mainīgas, plūstošas dzimtes (2% jauniešu grupā pret 0.1% vecākā grupā), nebināras dzimtes (3% pret 6%). Tāpat respondentu vidū bija vairāk jauniešu, kas šobrīd ir vai ir agrāk ir bijuši transpersonas (1% pret 10%). Kopumā starp jauniešiem bija būtiski lielāks īpatsvars biseksuālu personu, mazāk - homoseksuālu personu. Taču attiecībā uz romantisko orientāciju, jaunieši biežāk norādīja, ka vislabāk viņu romantisko piesaisti raksturo tieši biromantiska vai panromantiska orientācija, kamēr grupā virs 30 biežāk tika norādīta homoromantiska orientācija.

RESPONDENTU SEKSUĀLĀ ORIENTĀCIJA

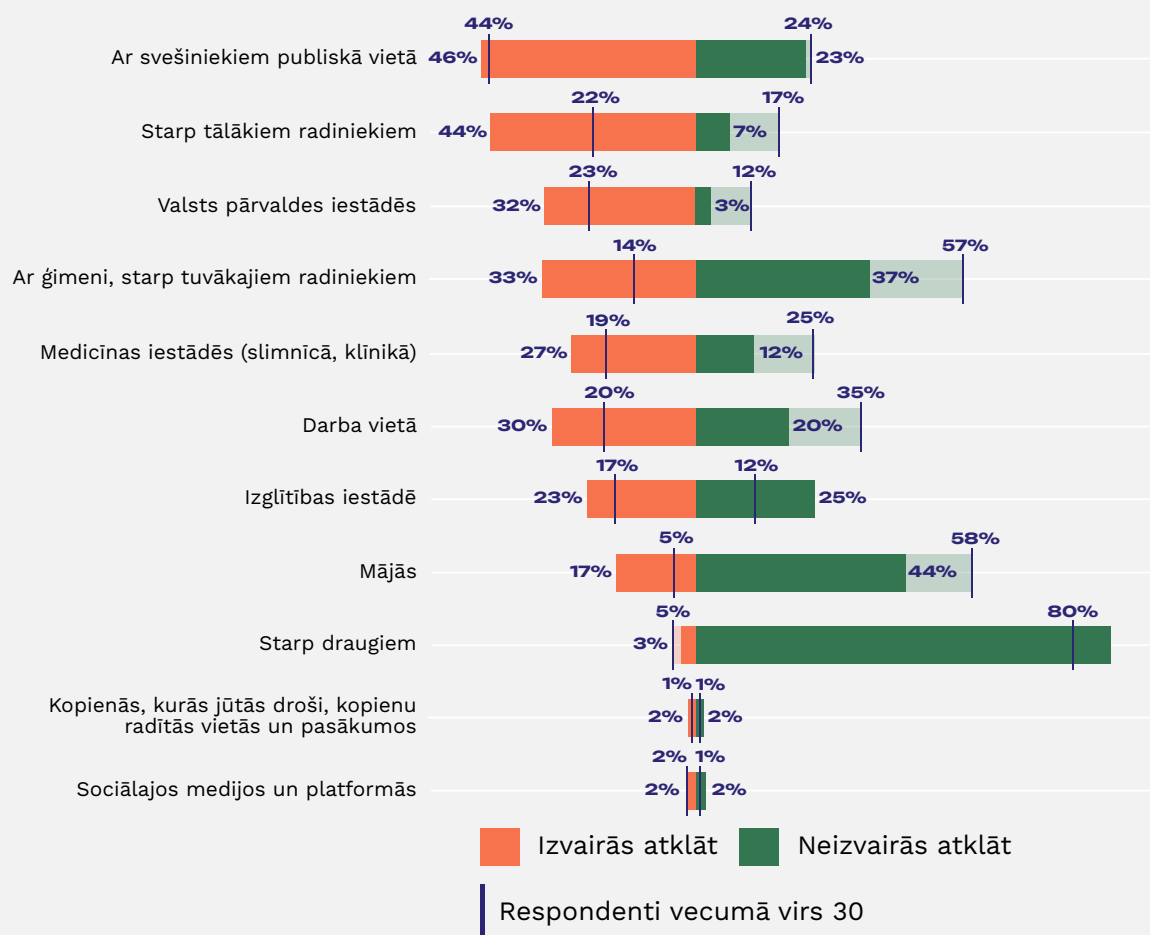

Kopumā lielāka proporcija no jauniešiem norādīja, ka šobrīd nav attiecībās (64%), salīdzinot ar 30+ vecuma grupas respondentiem (47%). 90% no jauniešiem, kas ir šobrīd attiecībās, savas attiecības ar partneri nav juridiski formalizējuši, tikmēr starp respondentiem pēc 30 gadu vecuma, tie ir 67%.

Drošības sajūtas ziņā lielākā daļa jauniešu savu LGBTQ+ piederību jūtas droši atklāt saviem draugiem (88%), mazāk kā puse - mājās (45%), un tikai katrs trešais - ar ģimeni (37%). 4% no jauniešiem savu LGBTQ+ piederību neatklāj nekur, savukārt vecuma kategorijā 30+ savu LGBTQ+ identitāti neatklāj 7% gadījumu.

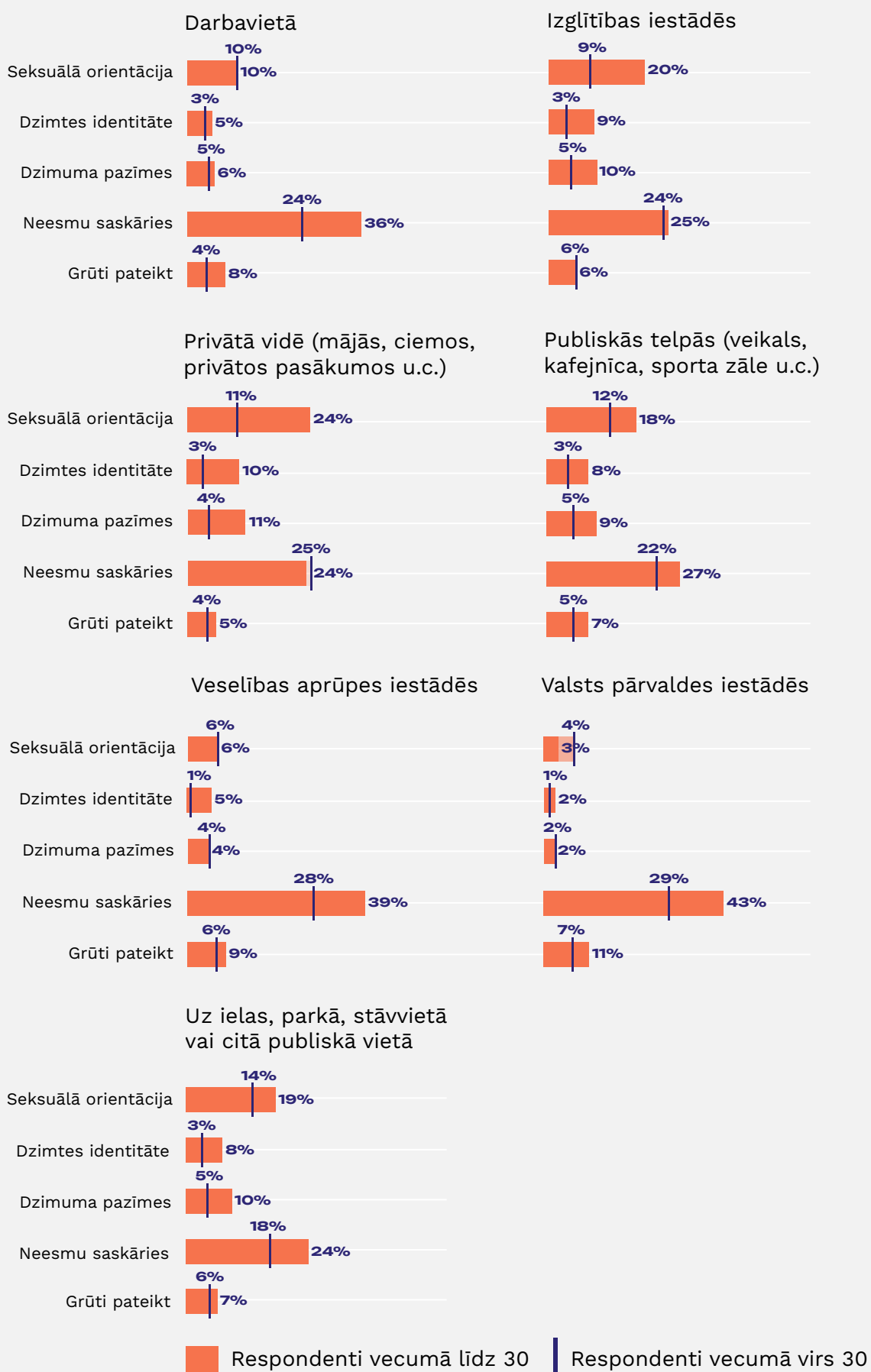
Salīdzinājumā ar vecāko vecuma grupu jaunieši krietni biežāk pēc iespējas izvairās no konkrētām vietām vai vidēm aiz bailēm no uzbrukuma, draudiem vai vajāšanas savas LGBTQ+ piederības dēļ. Ļoti bieži vai drīzāk bieži izvairās 20% jauniešu, kamēr starp respondentiem vecumgrupā 30+ tie ir 14%. Ja vecākajai respondentu grupai visnedrošākās šķiet publiskās vietas (sabiedriskais transports - 39%, uz ielas, parkā, stāvvietā, u.c.- 37%) un valsts pārvaldes iestādes (23%), tad jaunieši visnedrošāk jūtas starp tālākiem radniekiem (44%), un tikai tad ir norādītas publiskās vietas (sabiedriskais transports - 42%, uz ielas, parkā, stāvvietā, u.c. - 37%).

VIDES, KURĀS BŪT ATKLĀTIEM PAR LGBTQ+ PIEDERĪBU, JAUNIEŠI

Ja skatamies uz datiem jauniešu pieredzes griezumā, diemžēl aptaujas dati rāda, ka jaunieši biežāk nekā pieaugušo grupa kļūst par naida runas upuri savas LGBTQ+ piederības dēļ. Ar to pēdējā gada laikā drīzāk bieži vai ļoti bieži saskaras 16% jauniešu. Jaunieši, salīdzinot ar respondentiem vecuma grupā 30+, dažādās vidēs biežāk saskaras ar diskrimināciju tieši seksuālās orientācijas dēļ. Jaunieši ar to biežāk saskaras izglītības iestādēs (20% salīdzinājumā ar 9%), privātā vidē (24% pret 11%), publiskās telpās (18% pret 12%), uz ielas, parkā, stāvvietā vai citā publiskā vietā (19% pret 14%). Vienlaicīgi, jaunieši kopumā biežāk atbild, ka nav saskārušies ar diskrimināciju darba vietā, izglītības iestādēs, publiskās telpās, uz ielas, parkā, stāvvietā vai citā publiskā vietā, valsts pārvaldes un veselības aprūpes iestādēs.

VIDE UN PAZĪME, PĒC KURAS RESPONDENTS SASKĀRĀS AR DISKRIMINĀCIJU

Jaunieši, kas ir transpersonas, arī biežāk saskaras ar problēmām vai ar diskrimināciju tādēļ, ka Latvijā tiek atzīti tikai divi bioloģiskie dzimumi (39% respondentu - transpersonu -, kas ir līdz 30 gadu vecumam, drīzāk bieži vai ļoti bieži saskārušies ar diskrimināciju; respondentu grupā 30+ šis rādītājs ir 30%). Savukārt ar problēmām vai diskrimināciju attiecībā uz vecāku tiesībām un adopcijas procesu, jo dzimte/bioloģiskais dzimums netiek likumiski atzīts, salīdzinoši biežāk (23%) saskaras vecāka gadagājuma respondenti, nekā jaunieši (11%).

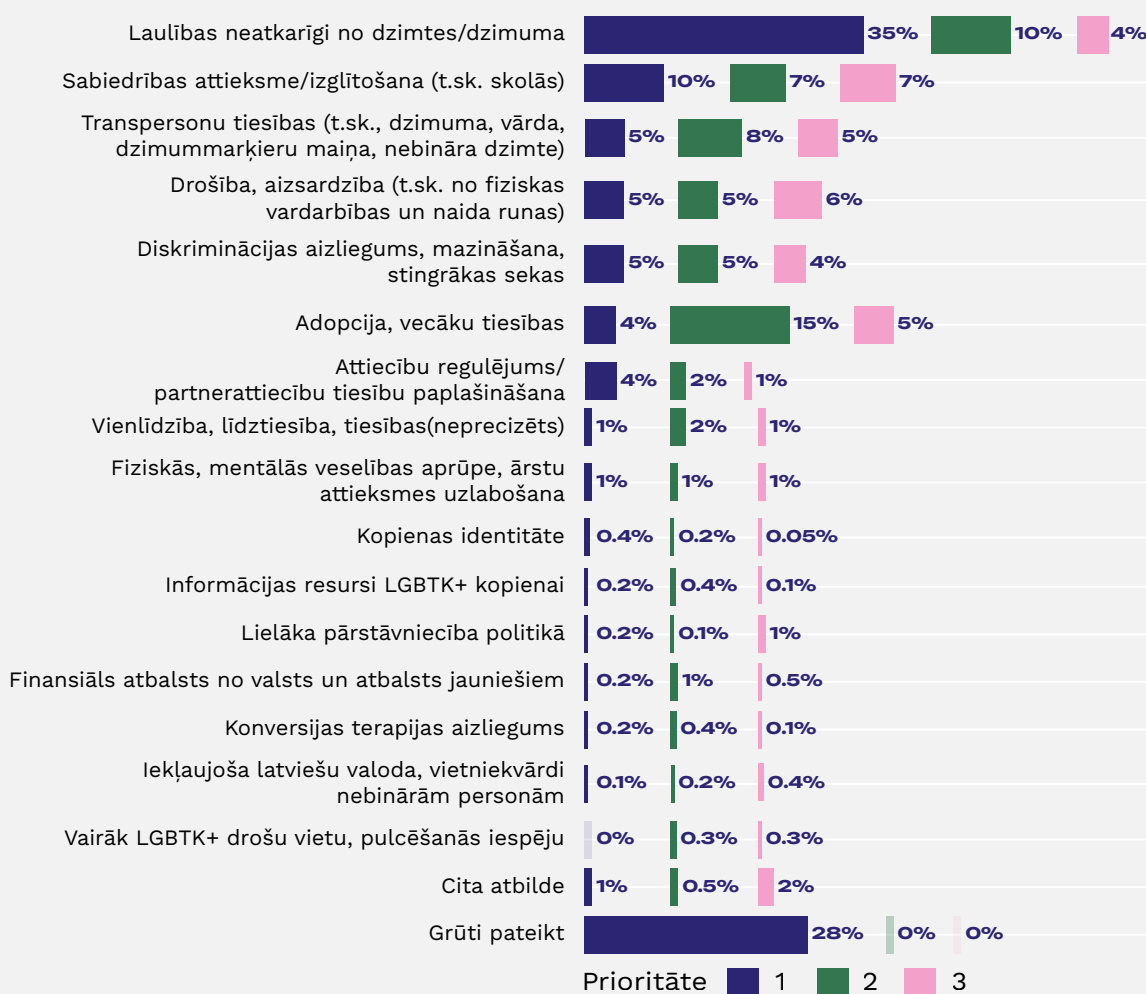
Kā arī tikai jaunieši ir atzīmējuši, ka uz viņiem Latvijā ir ticis izdarīts spiediens vai izteikta prasība veikt medicīnas procedūras, lai bioloģiskais dzimums tiktu likumīgi atzīts. Tas ir skāris 8% no jauniešiem, kas ir starpdzimtes. Ar to, ka starpdzimtes jauniešiem ir veikta medicīniska iejaukšanās, lai koriģētu dzimuma pazīmes bez viņu vai viņu aizbildņu piekrišana, saskārušies 8%.

No organizācijām, kas cīnās par LGBTQ+ tiesībām, visbiežāk jaunieši minēja Mozaīku (51%), kam sekoja *Safe Space*/Rīgas Kvīru koris (18%), Active Rainbow (8%), Progresīvie (8%) un Kustība "Neons" (7%). Savukārt no iecerēm, kuras viņi vērtētu kā personīgi visnoderīgākās, jaunieši visbiežāk izvirzīja iespēju salaulāties neatkarīgi no bioloģiskā dzimuma (64% - ļoti noderīgi) un iespēju salaulāties neatkarīgi no dzimtes (53%), adopcijas un vecāku tiesību vienlīdzību viendzimuma pāriem (59%), kā arī aizliegumu konversijas terapijai dzimtes identitātes dēļ (46%) un seksuālās orientācijas dēļ (53%).

Izvirzītās prioritātes un rekomendācijas

Lai apkopotu kopienai aktuālos jautājumus, kurus viņi vēlētos redzēt politikas veidotāju dienas kārtībā, mēs uzdevām atvērtā teksta jautājumu, lūdzot respondentus izvirzīt 3 vissvarīgākās ar LGBTK+ tiesībās saistītās tiesībām Latvijā. Atbildes tika analizētas, tās apkopojot un grupējot zem vienojošajiem tematiem.

RESPONDENTU IZVIRZĪTĀS PRIORITĀTES

Priekšplānā kā visbiežāk minētā bija **laulību vienlīdzība** neatkarīgi no dzimtes/dzimuma (49%), kam sekoja **adopcijas un vecāku tiesības** (24%), **sabiedrības attieksmes maiņa un izglītošana** (23%), **transpersonu tiesības** (t.sk. dzimuma maiņa, vārda maiņa, dzimummarķiera maiņa, nebinārās dzimtes atzīšana) (18%), **drošība, aizsardzība** (t.sk. no fiziskās vardarbības un naida runas) (16%).

Izvērtējot prioritāri norādītos jautājumus praktiskās rekomendācijās, aicinām vērst uzmanību uz šiem 3 tematiskajiem blokiem.

Laulību vienlīdzība:

- **Pilnībā izpildīt Satversmes tiesas spriedumu** un nodrošināt viendzimuma pāru ģimenēm vienlīdzīgu, pilnvērtīgu un nediskriminējošu tiesisko aizsardzību.
- Nodrošināt, ka viendzimuma partneriem būtu **vienādas tiesības** uz vecāku statusu un bērnu aprūpi, lai atzītu abus vecākus arī likuma priekšā.
- Nodrošināt **vienlīdzīgas mantojuma tiesības** viendzimuma pāru ģimenēs (pašlaik bioloģiskā vecāka partneris vai laulātais uzskatīts par ārpusģimenes mantinieku).
- Ieviest **viendzimuma pārrobežu laulību atzīšanu** un partnerattiecībām, kas reģistrētas citviet.

Efektīva cīņa ar naida runu:

- **Grozīt Krimināllikuma 150. pantu**, skaidri iekļaujot seksuālo orientāciju un dzimtes identitāti kā aizsargājamās pazīmes.
- **Izstrādāt vienotas vadlīnijas un apmācību materiālus**, lai tiesībsargājošās iestādes, īpaši policija un prokuratūra, būtu informētas par to, kā atpazīt, izmeklēt un novērst naida runu.
- **Skaidri aizliegt naida runu no Saeimas tribīnes**, nodrošinot deputātu atbildību par ētikas normu ievērošanu un pamatlīmeņa cieņu.
- **Nodrošināt naida runas sodīšanas mehānismus**, lai pārtrauktu nesodāmības praksi un naida runas normalizāciju mūsu sabiedrībā.

Transpersonu tiesību aizsardzība un pašnoteikšanās:

- **Nošķirt juridisko dzimuma maiņu no medicīniskām manipulācijām**, ļaujot cilvēkiem mainīt dzimuma ierakstu dokumentos bez ķirurģiskas vai hormonālas iejaukšanās.
- **Ieviest vienotu, saprotamu un humānu procedūru dzimuma un vārda maiņai**, ar iespēju to veikt vienas juridiskās procedūras ietvaros.
- **Aizliegt piespiedu sterilizāciju vai citas medicīniskas manipulācijas** kā priekšnosacījumu dzimuma maiņai – šādas prasības ir cilvēktiesību pārkāpums.
- **Izglītēt ārstus un nodrošināt kvalitātes kontroli**, lai transpersonas saņemtu profesionālu, pieejamu un cieņpilnu veselības aprūpi.

No terminoloģijas sadaļas veidošanas procesa un aptaujas respondentu atvērtajām atbildēm novērojām, ka jēdzienu neskaidrība un nezināšana ārpus LGBTK+ kopienas mēdz sagādāt izaicinājumus savstarpējā komunikācijā. Tādēļ aicinām atbildīgās organizācijas un iestādes (t.sk. Labklājības ministriju²⁵) pārskatīt savos digitālajos resursos izmantotos jēdzienus, kā arī jēdzienu skaidrojumus, un atsaukties uz precīzām, aktuālām, mūsdienu sociālajā diskursā lietotajām definīcijām, kas ir balstītas uzticamos, pēdējo 5 gadu laikā atjaunotos avotos.

²⁵ Labklājības Ministrija (2021) Skaidrojošā vārdnīca. Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/lv/skaidrojosa-vardnica>.

Resursi - kur vērsties?

Noslēgumā vēlējāmies apkopot Latvijā LGBTQ+ kopienai pieejamos resursus - organizācijas un atbalsta grupas -, kas var palīdzēt ar informāciju, padomu un drošu vidi, kur rast kopienas sajūtu starp cilvēkiem ar līdzīgām dzīves pieredzēm.

Organizācijas:

Active Rainbow

Redzamības veicināšana, starptautiskie un kultūras projekti

Baltic Drag King Collective

Redzamības veicināšana, starptautiskie un kultūras projekti

Maiznīca

Politiskais aktīvisms, redzamības veicināšana

Mozaika

Tiesību stiprināšana, redzamības veicināšana

Neons

B+ personu redzamības veicināšana

Protests

Politiskais aktīvisms

Safe Space

Redzamības veicināšana, kultūras projekti

Transformācija

Transpersonu redzamības veicināšana

Atbalsta grupas:

Jauno ģimeņu atbalsta grupa

(kontakta informācijai lūgums sazināties ar mums - koris@safespace.lv).

LGBT Daugavpils

Aktīvisms Latgalē

Mīlestība nešķiro

LGBT+ cilvēku vecāku un tuvinieku atbalsta grupa

Priedājs

LGBTQ+ personu folkloras kopa

Rīgas Kvīru koris

LGBTQ+ personu koris

Varavīksne

Aktīvisms Kurzemē

Queer Safer Space

Patvēruma iespējas jauniešiem

Ja nepieciešama konsultācija par to, kā rīkoties iespējamu cilvēktiesību pārkāpumu, diskriminācijas vai nevienlīdzīgas attieksmes situācijā, vari vērsties pie **LR Tiesībsarga**, **Centrs Marta**, **Skalbes**.

Ja esi piedzīvojis pret sevi vērstu vardarbību vai naida runu, pēc iespējas drīzāk **ziņo par to Valsts policijai**. Briesmu brīdī tūlītējai palīdzībai zvani uz 110. Ja nav bijis iespējams lūgt palīdzību pašā notikuma brīdī, pēc notikuma vērsies klātienē tuvākajā policijas iecirknī vai elektroniski ziņojot ar eParakstu, Smart-ID, Dokobit vai Lahdes parakstītu iesniegumu uz pasts@vp.gov.lv. Atceries pēc iespējas detalizētāk norādīt informāciju par notikumu, nozieguma apstākļiem un tiesību pārkāpuma pazīmēm (izteiktās naidīgās piezīmes, saukļi, draudi, aicinājumi uz vardarbību, naidu vai diskrimināciju, dehumanizāciju, vajāšanu, nodarītie personīgās mantas vai miesas bojājumi).

Tu neesi viens - kopiena ir rokas stiepiena attālumā.